

Program Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023

Zławieś Wielka 2016

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis treści

1. Wprowadzenie i metodologia	4
2. Opis powiązań PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	6
3. Uproszczona diagnoza gminy z wnioskami	8
4. Obszar zdegradowany gminy	13
5. Obszar rewitalizacji gminy.....	40
6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	44
6.1. Sfera społeczna.....	44
6.2. Sfera gospodarcza.....	51
6.3. Sfera środowiskowa.....	52
6.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	54
6.5 Sfera techniczna.....	57
6.7 Analiza SWOT.....	58
7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	59
8. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań, służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk	61
9. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	65
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym PR	73
11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.....	75
12. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	78
13. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	82
14. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu PR	85
Załącznik 1: Podsumowanie badania ankietowego mieszkańców Gminy Zławieś Wielka	91
Spis tabel	98
Spis map i fotografii	99

1. Wprowadzenie i metodologia

Rewitalizację należy rozumieć jako proces wyprowadzania obszaru zdegradowanego ze **stanu kryzysowego**, czyli stanu wynikającego z koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (np. bezrobocie, ubóstwo, niskiego poziomu kapitału społecznego lub poziomu edukacji) oraz negatywnych zjawisk w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej (np. niski stopień przedsiębiorczości), środowiskowej (np. wysoka emisja szkodliwych gazów i pyłów), przestrzenno-funkcjonalnej (np. utrudniony dostęp do opieki zdrowotnej) lub technicznej (np. niedostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych).

Proces rewitalizacji jest prowadzony przez **interesariuszy** rewitalizacji, do których należą: mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele i użytkownicy nieruchomości znajdujących się na tym obszarze, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy władzy publicznej.

Program rewitalizacji to uchwalony przez radę gminy wieloletni program działań w sferze społecznej oraz przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej, który ma na celu wyprowadzenie obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenie warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Program rewitalizacji stanowi narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Program rewitalizacji dla gminy Zławieś Wielka został opracowany od podstaw, w związku z tym, że gmina nie posiada obecnie takiego programu ani dokumentu ekwiwalentnego. Program jest przygotowany na podstawie wytycznych województwa kujawsko-pomorskiego zawartych w opracowaniu: „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” oraz na podstawie „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dn. 3 lipca 2015 r.

Działania dotyczące opracowania i wdrażania programu rewitalizacji podzielone są na etapy:

- 1) wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- 2) opracowanie programu rewitalizacji,
- 3) stworzenie zespołu ds. realizacji programu rewitalizacji i określenie jego zadań,

- 4) realizacja programu rewitalizacji,
- 5) monitoring i ewaluacja.

Na każdym etapie realizacji działania związane z opracowywaniem programu rewitalizacji poprzedzone są szeroką kampanią informacyjną i opierają się na zasadach partycypacji społecznej. Opracowany program rewitalizacji został poddany dyskusji społecznej na etapie diagnozowania, opracowywania, wdrażania oraz oceny.

Obszar zdegradowany to obszar, na którym zdiagnozowano stan kryzysowy. Natomiast **obszar rewitalizacji** cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk i z uwagi na istotne znaczenie dla lokalnego rozwoju zamierza się na nim prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczone są na podstawie wytycznych dla obszarów wiejskich przedstawionych w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” w oparciu o aktualne dane, ilustrujące poszczególne zjawiska w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Właściwie napisany program rewitalizacji cechuje:

<u>KOMPLEKSOWOŚĆ</u>	→	działania podejmowane w sposób zapewniający interwencję we wszystkich obszarach problematycznych i jak najszerszą skalę oddziaływania ich skutków
<u>KONCENTRACJA</u>	→	działania rewitalizacyjne dotyczą terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, na których występują skoncentrowane problemy społeczne i środowiskowo-infrastrukturalne
<u>KOMPLEMENTARNOŚĆ</u>	→	przedsięwzięcia rewitalizacyjne uzupełniają się z innymi planami i działaniami na obszarze gminy w wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, czasowym, finansowym
<u>REALIZACJA ZASADY PARTNERSTWA I PARTYCYPACJI</u>	→	działania rewitalizacyjne są oparte na zasadach partycypacji społecznej, podlegają kontroli społecznej przez mieszkańców gminy i innych interesariuszy rewitalizacji

2. Opis powiązań PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Program rewitalizacji gminy Zławieś Wielka, uwzględniając rozpoznane problemy mieszkańców gminy, pozostaje w zgodzie z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi zarówno na szczeblu lokalnym, jak i regionalnym oraz krajowym. Tym samym program rewitalizacji wpisuje się w całościową wizję rozwoju regionu, a jego komplementarność ze strategicznymi priorytetami gminy, powiatu i województwa pozytywnie wpływa na efektywność działań rewitalizacyjnych. Powiązanie programu rewitalizacji z poszczególnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi w zakresie realizacji stawianych w nich celów przedstawia poniższe zestawienie.

DOKUMENTY SZCZEBLA REGIONALNEGO	
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Cel strategiczny: Gospodarka i miejsca pracy
	Cel strategiczny: aktywne społeczeństwo i sprawne usługi
Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Cel strategiczny I: Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu
	Cel strategiczny III: Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym
Strategia Rozwoju Powiatu Toruńskiego 2012-2020	Cel strategiczny: Rozwój przedsiębiorczości i infrastruktury zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców powiatu
	Cel cząstkowy: Dobrze funkcjonujący system wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego	Cel strategiczny 3. Rozwój społeczno-gospodarczego Działanie 3.2 Przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym Działanie 3.3. Rewitalizacja
	W wyniku zaplanowanych w PR działań realizowane będą następujące wskaźniki ze Strategii ZIT BTOF: – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie; – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu; – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu

programu.

DOKUMNETY SZCZEBLA LOKALNEGO

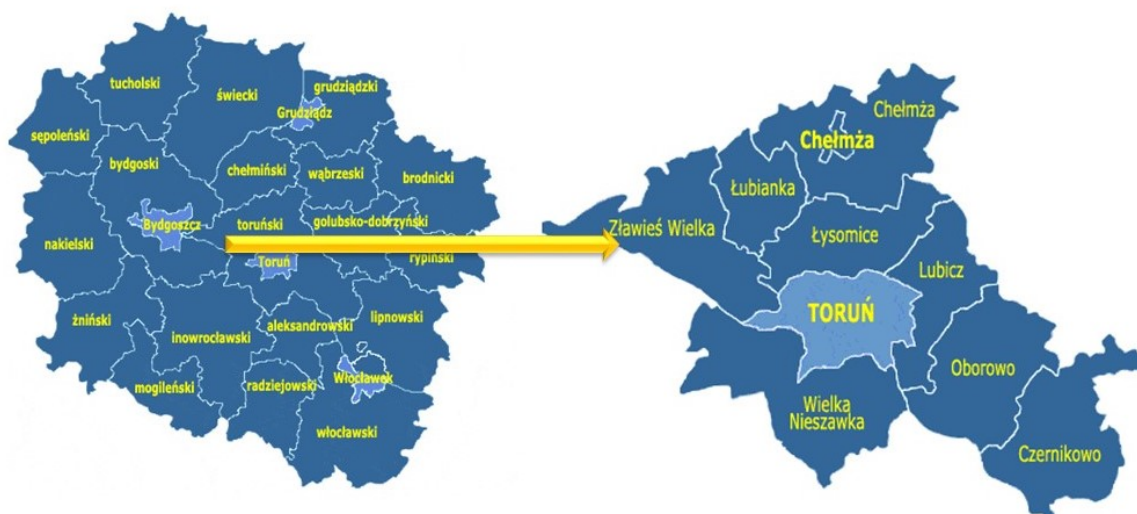
Zakole Dolnej Wisły Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczeństwo Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2016 - 2023	Cel ogólny nr 1: Wzrost zatrudnienia, konkurencyjności i rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LGD „Zakole Dolnej Wisły” do 2023r.
	Cel ogólny nr 2: Wzrost atrakcyjności obszaru LGD „Zakole Dolnej Wisły” do 2023r. W wyniku zaplanowanych w PR działań realizowane będą następujące wskaźniki z LSR: – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu prac programu; – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie; - Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów
Strategia Rozwoju Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023	Cel strategiczny 1: Poprawa atrakcyjności obszaru gminy do 2023r.
	Cel strategiczny 2: Rozwój przedsiębiorczości na obszarze Gminy do roku 2023
	Cel strategiczny 3: Aktywizacja mieszkańców obszaru do 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne

3. Uproszczona diagnoza gminy z wnioskami

Gmina Zławieś Wielka położona jest w środkowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie toruńskim. Ośrodek administracyjny gminy znajduje się w Złejwsi Wielkiej oddalonej ok. 20 km od Torunia. W jej skład wchodzi 18 sołectw: Cegielnik, Cichoradz, Czarne Błoto, Czarnowo, Górsk, Gutowo, Łążyn, Pędzewo, Przysiek, Rozgarty, Rzęczkowo, Siemoń, Skłudzewo, Stary Toruń, Toporzysko, Zarośle Cienkie, Zławieś Mała, Zławieś Wielka. Gmina rozciąga się wzdłuż prawego brzegu Wisły, która stanowi jej naturalną południowo-wschodnią granicę, oddzielając jej terytorium od miasta i gminy Solec Kujawski oraz gminy Wielka Nieszawka. Od zachodu gmina Zławieś Wielka graniczy z Bydgoszczą, od północy z gminami: Dąbrowa Chełmińska, Unisław i Łubianka, od wschodu z gminą Łysomice i Toruniem.

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Zławieś Wielka na terenie województwa kujawsko-pomorskiego oraz powiatu toruńskiego

Źródło: *gminy.pl*

Wnioski z uproszczonej diagnozy Gminy Zławieś Wielka

a) sfera społeczna

Strefa techniczna i przestrzenno-funkcjonalna

Jednym z głównym problemów jaki występuje na terenie Gminy Zławieś Wielka ze strefy technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej jest istnienie przestrzeni zdegradowanych. Przestrzeń zdegradowana, to nieużywany obecnie teren i znajdujące się na nim obiekty, które dawniej służyły realizacji celów przemysłowych, wojskowych, transportowych, rolniczych itp. W głównej miejscowości Gminy, w Złejwsi Wielkiej istnieje teren wpisujący się w definicję przestrzeni zdegradowanej. Jest to baza pojazdów należąca wcześniej do Spółdzielni Kółek Rolniczych w Złejwsi Wielkiej.

Dane demograficzne, rynek pracy i poziom edukacji

W procesie rewitalizacji szczególnie ważny jest aspekt oddziaływania społecznego wszelkich działań przewidzianych w programie. Stąd też diagnozę sfery społecznej rozpoczęto od dokładnego przeanalizowania danych dotyczących liczby ludności, z uwzględnieniem wieku ekonomicznego oraz płci, jak również danych migracji i przyrostu naturalnego opierając się na danych własnych gminy oraz danych GUS.

Na koniec roku 2015 Gminę Zławieś Wielka zamieszkiwało 13 459 mieszkańców. W związku z obserwowanym na terenie całego kraju zjawiskiem migracji ludności miejskiej na obszary podmiejskie, od kilku lat, odnotowuje się dodatnie saldo migracji ludności w gminie. Należy jednak zauważyć, że choć przyrost liczby mieszkańców od kilku lat jest dodatni, to gęstość zaludnienia jest znacznie wyższa na obszarach graniczących z dużymi miastami (Bydgoszczą i Toruniem) oraz położonych wzdłuż drogi krajowej nr 80, łączącej oba miasta.

W ciągu ostatnich lat na terenie gminy obserwuje się wyraźną tendencję wzrostową liczby mieszkańców – w latach 2002-2016 zwiększyła się ona o 29,90%. Sytuacja demograficzna Gminy jest pochodną dodatniej wartości przyrostu naturalnego, którego wskaźnik w przeliczeniu na 1000 mieszkańców z roku 2015 wyniósł 4,03.

Struktura wieku ekonomicznego wśród ludności Gminy Zławieś Wielka na koniec roku 2015 r. według danych UG przedstawiała się następująco:

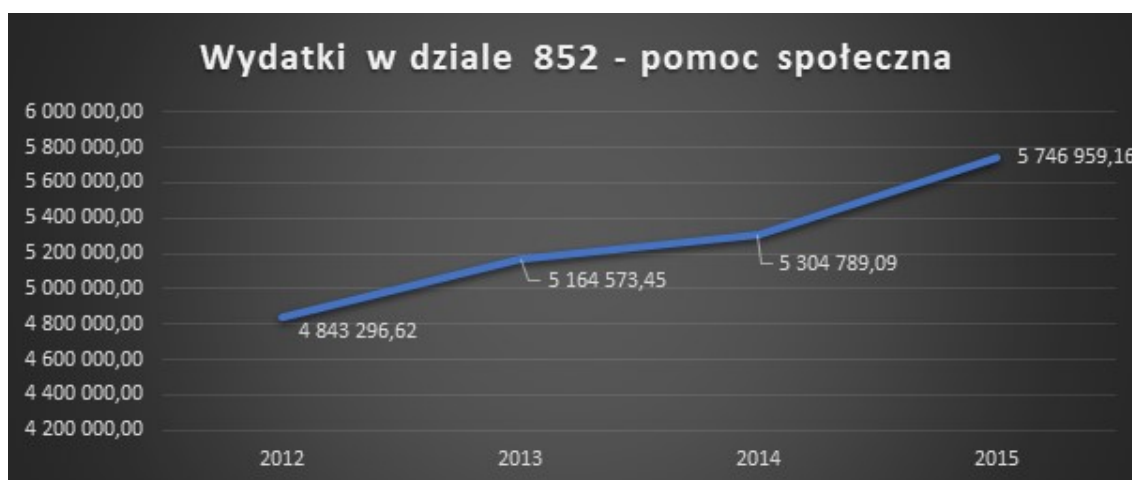
- Grupa ludności w wieku przedprodukcyjnym (poniżej 18 roku życia) liczyła 3 228 osób, co stanowiło 23,98% ogólnej liczby mieszkańców;
- Grupa ludności w wieku produkcyjnym (od 18 do 64 roku życia) liczyła 8 581 osób, co stanowiło 63,76% ogólnej liczby mieszkańców;

- Grupa ludności w wieku poprodukcyjnym (powyżej 64 roku życia) liczyła 1 650 osób, co stanowiło 12,26% ogólnej liczby mieszkańców.

Analiza zmian w strukturze wieku ludności na terenie Gminy Zławieś Wielka uwidacznia negatywne tendencje związane ze starzeniem się społeczeństwa. W przeanalizowanym okresie (lata 2012-2015) wyliczono wskaźniki dynamiki wzrostu w poszczególnych grupach wieku ekonomicznego. Najwyższy wzrost odnotowano w strukturze osób w wieku poprodukcyjnym (wartość wskaźnika 6,66%), najmniejsze przyrosty odnotowano w przypadku grupy w wieku produkcyjnym (przyrost 2,28%). W ostatniej analizowanej grupie wieku przedprodukcyjnego wartość przyrostu liczebności wyniosła 6,01%.

Kolejnym znaczącym aspektem opisującym sferę społeczną jest wielkość wydatków budżetowych przeznaczanych na pomoc społeczną. Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się wydatków pozycji budżetowych Gminy Zławieś Wielka w dziale 852 – pomoc społeczna.

Wykres 1. Wydatki w dziale 852 – pomoc społeczna Gminy Zławieś Wielka

Źródło: Dane GUS

Szczegółowe dane dotyczące liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej za lata 2013-2015 pozyskano z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej. Na przestrzeni analizowanego okresu (lata 2013-2015) odnotowano wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej o 53%. W roku 2013 liczba osób z opisywanej grupy wyniosła 633 osoby, natomiast na koniec roku 2015 liczebność tej grupy wzrosła do 968 osób.

Dane dotyczące poziomu i zakresu bezrobocia pozwalają na określenie przyczyny wysokiego uzależnienia od pomocy społecznej. Jak pokazują dane zaprezentowane w poniższej tabeli, skala problemu bezrobocia w analizowanym okresie znacząco zmalała. Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Zławieś Wielka spadła o 30%, w grupie mężczyzn spadek był

najbardziej widoczny i wyniósł 39%. Jednakże pozytywny trend odnotowany dla całej Gminy Zławieś Wielka nie przekłada się na pozytywną sytuację mieszkańców poszczególnych sołectw, która szczegółowo zostanie przeanalizowana na etapie delimitacji.

Tabela 1. Bezrobotni zarejestrowani według płci na terenie Gminy Zławieś Wielka w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika zmian
<i>ogółem</i>	705	594	657	734	591	497	-30%
<i>mężczyźni</i>	345	245	284	322	264	209	-39%
<i>kobiety</i>	360	349	373	412	327	288	-20%

Źródło: Dane GUS

Mimo malejącego problemu bezrobocia, niski poziom zarobków mieszkańców Gminy Zławieś Wielka powoduje, że znaczący odsetek osób korzysta z prawa do pobierania zasiłków rodzinnego na dzieci. W tabeli zamieszczonej poniżej przedstawiono dane potwierdzające utrzymujący się problem wysokiego odsetka osób korzystających ze świadczeń rodzinnych na dzieci w wieku do lat 17. Pomimo odnotowanego spadku liczby rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego w latach 2012-2014, w roku 2015 liczba świadczeń znacząco wzrosła i nadal utrzymuje się na wysokim poziomie. Niepokojącym problemem jest funkcjonowanie rodzin, które stale pobierają zasiłek rodzinny. Zjawisko to świadczy o konieczności podejmowania działań ukierunkowanych na usamodzielnianie rodziców stale korzystających ze świadczeń rodzinnych.

Tabela 2. Liczba korzystających ze świadczeń rodzinnych na dzieci w wieku do lat 17 na terenie Gminy Zławieś Wielka

Rok	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.
<i>Korzystający ze świadczeń rodzinnych na dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny</i>	1 033	1 005	917	968

Źródło: Dane GUS

Sfera gospodarcza

Pomimo braku znaczących problemów z bezrobociem, w diagnozie Gminy Zławieś Wielka przeanalizowano wskaźniki mówiące o rozwoju przedsiębiorczości. W celu rzetelnego zbadania opisywanego zagadnienia posłużono się danymi ze stron Głównego Urzędu Statystycznego. Jak ukazano w poniższej tabeli, na terenie całej Gminy występuje problem związany z liczbą nowych działalności gospodarczych. W analizowanym okresie (lata 2010-2015) odnotowano spadek wskaźnika pn.: podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym równy 18,56%.

Tabela 3. Wskaźnik nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tysięcy ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Zławieś Wielka w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	167	184	154	179	159	136

Źródło: Dane GUS

Spadek liczby rejestrowanych podmiotów gospodarczych świadczy o występowaniu na terenie Gminy Zławieś Wielka barier związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej.

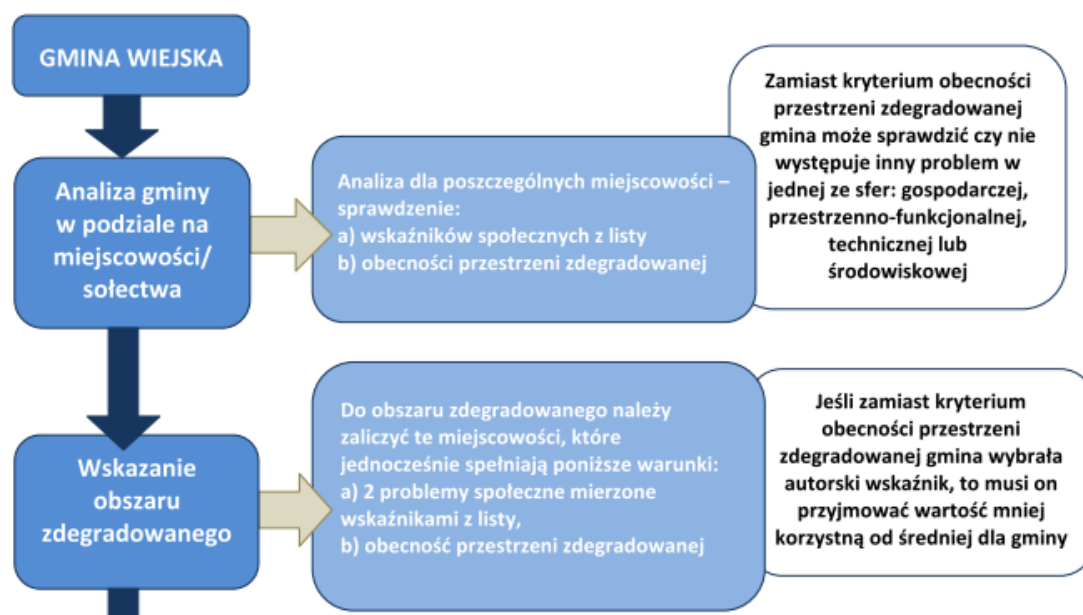
Na podstawie przeprowadzonej diagnozy obszaru Gminy Zławieś Wielka stwierdzono nagromadzenie problemów społecznych, które hamują rozwój regionu. Do podstawowych negatywnych zjawisk społecznych należą:

- Przewaga ludności w wieku poprodukcyjnym (nasilające się zjawisko starzenia społeczeństwa);
- Wysoka liczba zasiłków rodzinnych wypłacanych na rzecz rodziców opiekujących się dziećmi do lat 17;
- Spadek liczby nowopowstających podmiotów gospodarczych;
- Występowanie przestrzeni zdegradowanych;
- Konieczność świadczenia środowiskowej pomocy społecznej w wielu gospodarstwach domowych zlokalizowanych na terenie Gminy.

4. Obszar zdegradowany gminy

Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego gminy Zławieś Wielka jest zgodna z wytycznymi określonymi dla obszarów gmin wiejskich w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. Uproszczony schemat wyznaczania obszaru zdegradowanego, pochodzący z powyższego dokumentu, przedstawiono na poniższym rysunku:

WYKRES 2. UPROSZCZONY SPOSÓB WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO.

Źródło: Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Zgodnie z wytycznymi za **obszar zdegradowany** uznaje się teren, na którym spełnione zostają jednocześnie poniższe kryteria:

1. Na terenie sołectw identyfikuje się co najmniej dwa problemy społeczne mierzone wskaźnikami, plus sytuację kryzysową w jednej z wymienionych stref spośród tych, które określone zostały na liście wskaźników stanu kryzysowego na obszarach wiejskich w załączniku nr 3 do „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego

Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. Jednocześnie wskaźniki te przyjmują w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla gminy.

2. Na terenie sołectwa znajdują się przestrzenie zdegradowane lub inne negatywne zjawisko (kryterium zaproponowane przez Gminę) reprezentujące przynajmniej jedną ze sfer (gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną lub techniczną).

Wybór obszaru zdegradowanego w gminie Zławieś Wielka został przeprowadzony zgodnie z przedstawionym poniżej algorytmem delimitacji:

- teren gminy Zławieś Wielka podzielono na obszary według sołectw: Cegielnik, Cichoradz, Czarne Błoto, Czarnowo, Górsk, Gutowo, Łążyn, Pędzewo, Przysiek (Błotka), Rozgarty, Rzęczkowo, Siemoń, Skłudzewo (Gierkowo), Stary Toruń, Toporzysko, Zarośle Cienkie, Zławieś Mała, Zławieś Wielka;
- każdy z wyselekcjonowanych obszarów został poddany dogłębnej diagnozie na podstawie indywidualnie wybranych wskaźników społecznych spośród wyznaczonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu;
- tylko te jednostki, dla których minimum dwa wskaźniki społeczne oraz jeden z pozostałych stref przyjmowały wartości mniej korzystne niż średnie wartości dla gminy, zakwalifikowano jako obszar zdegradowany.

Sołectwo Cegielnik

Na terenie sołectwa Cegielnik przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Cegielnik oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Tylko jeden ze wskaźników społecznych osiągnął wartości

mniej korzystne niż średnia dla Gminy.

Tabela 4. Analiza wskaźników dla sołectwa Cegielnik

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Cegielnik	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	10,00%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	12	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	120	13 459
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	12,50%	5,54%
<i>Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	15	745
<i>Liczba osób ogółem</i>	120	13459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	2,56	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	2	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	78	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003%
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	427,63	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Cichoradz

Na terenie sołectwa Cichoradz przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym **obszarze (wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Cichoradz oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych zjawisk. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Tylko jeden ze wskaźników społecznych osiągnął wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy.

Tabela 5. Analiza wskaźników dla sołectwa Cichoradz

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Cichoradz	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	11,62%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	28	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	241	13 459
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	20,75%	5,54%
<i>Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	50	745
<i>Liczba osób ogółem</i>	241	13 459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	9,52	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	14	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	147	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003%
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	1 112,71	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Czarne Błoto

Na terenie sołectwa Czarne Błoto przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Czarne Błoto oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych zjawisk. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Tylko jeden ze wskaźników społecznych osiągnął wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy.

Tabela 6. Analiza wskaźników dla sołectwa Czarne Błoto

Wyszczególnieni	Sołectwo Czarne Błoto	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	7,60%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	63	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	829	13 459
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	10,62%	5,54%
<i>Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	88	745
<i>Liczba osób ogółem</i>	829	13459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	16,61	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	90	1054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	542	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003%
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	1 146,92	17 759,22

Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)	0	0,5832
---	---	--------

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Czarnowo

Na terenie sołectwa Czarnowo przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Czarnowo oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Tylko jeden ze wskaźników społecznych osiągnął wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy.

Tabela 7. Analiza wskaźników dla sołectwa Czarnowo

Wyszczególnieni	Sołectwo Czarnowo	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	12,36%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	102	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	825	13459
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	1,33%	5,54%
<i>Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	11	745
<i>Liczba osób ogółem</i>	825	13459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	16,06	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	88	1 054

<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	548	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003%
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	2 229,76	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Górsk

Na terenie sołectwa Górsk przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Górsk oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Żaden ze wskaźników społecznych nie osiągnął wartości mniej korzystnych niż średnia dla Gminy.

Tabela 8. Analiza wskaźników dla Sołectw Górsk

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Górsk	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	11,63%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	235	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	2 020	13459
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	5,50%	5,54%
<i>Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	111	745
<i>Liczba osób ogółem</i>	2 020	13 459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	11,62	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	155	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	1 334	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	1 011,46	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Gutowo

Na terenie sołectwa Gutowo przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Gutowo oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych zjawisk. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Tylko jeden ze wskaźników społecznych osiągnął wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy.

Tabela 9. Analiza wskaźników dla sołectwa Gutowo

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Gutowo	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	8,39%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	25	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	298	13459
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	11,07%	5,54%
<i>Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	33	745
<i>Liczba osób ogółem</i>	298	13459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	7,57	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	14	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	185	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	541,82	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Łązyn

Na terenie sołectwa Łązyn przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- II. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Łązyn oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Tylko jeden ze wskaźników społecznych osiągnął wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy.

Tabela 10. Analiza wskaźników dla sołectwa Łązyn

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Łązyn	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	13,10%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	95	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	725	13 459
<i>Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	1,63%	1,93%
<i>Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej</i>	7	166
<i>Liczba osób w wieku produkcyjnym</i>	430	8 581
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	6,74	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	29	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	430	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	1 347,95	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Przysiek (Błotka)

Na terenie sołectwa Przysiek (Błotka) przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym **obszarze (wskaźnik społeczny)**;
- II. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Przysiek (Błotka) oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Tylko jeden ze wskaźników społecznych osiągnął wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy.

Tabela 11. Analiza wskaźników dla sołectwa Przysiek (Błotka)

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Przysiek (Błotka)	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	14,98%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	129	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	861	13459
<i>Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	0,73%	1,93%
<i>Liczba osób bezrobotnych 12 miesięcy i dłużej</i>	4	166
<i>Liczba osób w wieku produkcyjnym</i>	546	8 581
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	14,65	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	80	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	546	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	410	17 759,22

Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)	0	0,5832
---	---	--------

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Pędzewo

Na terenie sołectwa Pędzewo przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym **obszarze (wskaźnik społeczny)**;
- II. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Pędzewo oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Tylko jeden ze wskaźników społecznych osiągnął wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy.

Tabela 12. Analiza wskaźników dla sołectwa Pędzewo

Wyszczególnieni	Sołectwo Pędzewo	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)	12,40%	12,26%
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	79	1 650
Liczba osób ogółem	637	13459
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik społeczny)	1,44%	1,93%
Liczba osób bezrobotnych 12 miesięcy i dłużej	6	166
Liczba osób w wieku produkcyjnym	417	8 581
Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)	8,15	12,28
Liczba podmiotów gospodarczych	34	1 054
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	417	8 581
Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)	0,00	0,003
Powierzchnia ogółem (ha)	2 939	17 759,22
Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Rozgarty

Na terenie sołectwa Rozgarty przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Rozgarty oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego

skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Żaden ze wskaźników społecznych nie osiągnął wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy.

Tabela 13. Analiza wskaźników dla sołectwa Rozgarty

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Rozgarty	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	12,13%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	145	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	1 195	13459
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	1,76%	5,54%
<i>Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	21	745
<i>Liczba osób ogółem</i>	1 195	13459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	19,57	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	147	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	751	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	236,35	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Rzęczkowo

Na terenie sołectwa Rzęczkowo przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- II. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Rzęczkowo oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa.

Tabela 14. Analiza wskaźników dla sołectwa Rzęczkowo

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Rzęczkowo	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	14,85%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	102	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	687	13459
<i>Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym (wskaźnik społeczny)</i>	0,92%	1,93%
<i>Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy</i>	4	166
<i>Liczba osób w wieku produkcyjnym</i>	435	8 581
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	7,82	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	34	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	435	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	1 200,78	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Siemoń

Na terenie sołectwa Siemoń przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym **obszarze (wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiającą zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Siemoń oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej występuje na terenie sołectwa. Dwa wskaźniki społeczne oraz problem sfery gospodarczej osiągnęły wartości mniej korzystne aniżeli średnia dla Gminy.

Tabela 15. Analiza wskaźników dla sołectwa Siemoń

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Siemoń	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	15,18%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	116	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	764	13459
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	9,55%	5,54%
<i>Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	73	745
<i>Liczba osób ogółem</i>	764	13459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	5,98	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	29	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	485	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	1 120,52	17 759,22

Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)	0	0,5832
---	---	--------

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Skłudzewo (Gierkowo)

Na terenie sołectwa Skłudzewo (Gierkowo) przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Skłudzewo (Gierkowo) oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Tylko jeden ze wskaźników społecznych osiągnął wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy.

Tabela 16. Analiza wskaźników dla sołectwa Skłudzewo (Gierkowo)

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Skłudzewo (Gierkowo)	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	14,92%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	54	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	362	13459
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	3,31%	5,54%
<i>Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	12	745
<i>Liczba osób ogółem</i>	362	13459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	4,13	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	9	1 054

Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	218	8 581
Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)	0,00	0,003
Powierzchnia ogółem (ha)	692,68	17 759,22
Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Stary Toruń

Na terenie sołectwa Stary Toruń przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiającą zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Stary Toruń oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej występuje nie występuje na terenie sołectwa. Żaden ze wskaźników społecznych nie osiągnął wartości mniej korzystnych niż średnia dla Gminy.

Tabela 17. Analiza wskaźników dla sołectwa Stary Toruń

Wyszczególnieni	Sołectwo Stary Toruń	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)	9,33%	12,26%
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	78	1 650
Liczba osób ogółem	836	13459
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)	1,91%	5,54%
Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystająca ze środowiskowej pomocy	16	745

<i>społecznej</i>		
<i>Liczba osób ogółem</i>	836	13459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	20,37	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	110	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	540	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	548	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Toporzysko

Na terenie sołectwa Toporzysko przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym **obszarze (wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Toporzysko oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej występuje na terenie sołectwa. Dwa wskaźniki społeczne oraz wskaźnik gospodarczy osiągnęły wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy.

Tabela 18. Analiza wskaźników dla sołectwa Toporzysko

Wyszczególnieni	Sołectwo Toporzysko	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	12,64%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	89	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	704	13459
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	7,24%	5,54%
<i>Liczba osób w gospodarstwach domowych</i>	51	745

<i>korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej</i>		
<i>Liczba osób ogółem</i>	704	13459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	10,00	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	44	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	440	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcyjny)</i>	0,00	0,003
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	1 014,05	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Zarośle Cienkie

Na terenie sołectwa Zarośle Cienkie przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcyjnej:

- I. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze (**wskaźnik społeczny**);
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (**wskaźnik społeczny**);
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa (**wskaźnik gospodarczy**);
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego **obszaru** (**wskaźnik przestrzenno-funkcyjny**).

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Zarośle Cienkie oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Zaledwie jeden wskaźnik społeczny przyjął wartości mniej korzystne aniżeli średnia dla Gminy Zławieś Wielka.

Tabela 19. Analiza wskaźników dla sołectwa Zarośle Cienkie

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Zarośle Cienkie	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez</i>	2,23%	1,93%

<i>pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>		
<i>Liczba osób pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej</i>	4	166
<i>Liczba osób w wieku produkcyjnym na danym obszarze</i>	179	8 581
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	4,58%	5,54%
<i>Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	13	745
<i>Liczba osób ogółem</i>	284	13459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	9,50	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	17	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	179	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	515,49	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Zławieś Mała

Na terenie sołectwa Zławieś Mała przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiającą zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Zławieś Mała oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej nie występuje na terenie sołectwa. Żaden ze wskaźników społecznych nie osiągnął wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy.

Tabela 20. Analiza wskaźników dla sołectwa Zławieś Mała

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Zławieś Mała	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	12,16%	12,26%
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym</i>	134	1 650
<i>Liczba osób ogółem</i>	1 102	13459
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	4,72%	5,54%
<i>Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	52	745
<i>Liczba osób ogółem</i>	1 102	13459
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	12,17	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	83	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	682	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,00	0,003
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	542,55	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Sołectwo Zławieś Wielka

Na terenie sołectwa Zławieś Wielka przeanalizowano następujące wskaźniki informujące o sytuacjach kryzysowych ze sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej:

- I. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze **(wskaźnik społeczny)**;
- II. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze (wskaźnik społeczny);
- III. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa **(wskaźnik gospodarczy)**;
- IV. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru **(wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)**.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyżej wymienionych wskaźników dla sołectwa Zławieś Wielka oraz całej Gminy Zławieś Wielka w celu zbadania występowania nadmiernego skumulowania się negatywnych sytuacji. Sytuacja kryzysowa, zgodnie z danymi poniżej występuje na terenie sołectwa. Dwa wskaźniki społeczne oraz jeden wskaźnik gospodarczy przyjęły wartości mniej korzystne aniżeli średnia dla Gminy Zławieś Wielka.

Tabela 21. Analiza wskaźników dla sołectwa Zławieś Wielka

<i>Wyszczególnieni</i>	Sołectwo Zławieś Wielka	Średnia wartość dla Gminy Zławieś Wielka
<i>Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	13,73%	12,26%
<i>Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym</i>	133	1 650
<i>Liczba ludności ogółem</i>	969	13459
<i>Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze (wskaźnik społeczny)</i>	32,08%	29,99%
<i>Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny</i>	68	968
<i>Liczba dzieci do lat 17</i>	212	3 228
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (wskaźnik gospodarczy)</i>	12,02	12,28
<i>Liczba podmiotów gospodarczych</i>	75	1 054
<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	624	8 581
<i>Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny)</i>	0,081	0,003
<i>Powierzchnia ogółem (ha)</i>	721,55	17 759,22
<i>Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)</i>	0,5832	0,5832

Źródło: Dane UG Zławieś Wielka/ BDL GUS / CEIDG

Podsumowaniem analizy poszczególnych sołectw Gminy Zławieś Wielka jest poniższa Tabela, która zestawia ze sobą wszystkie zbadane wskaźniki.

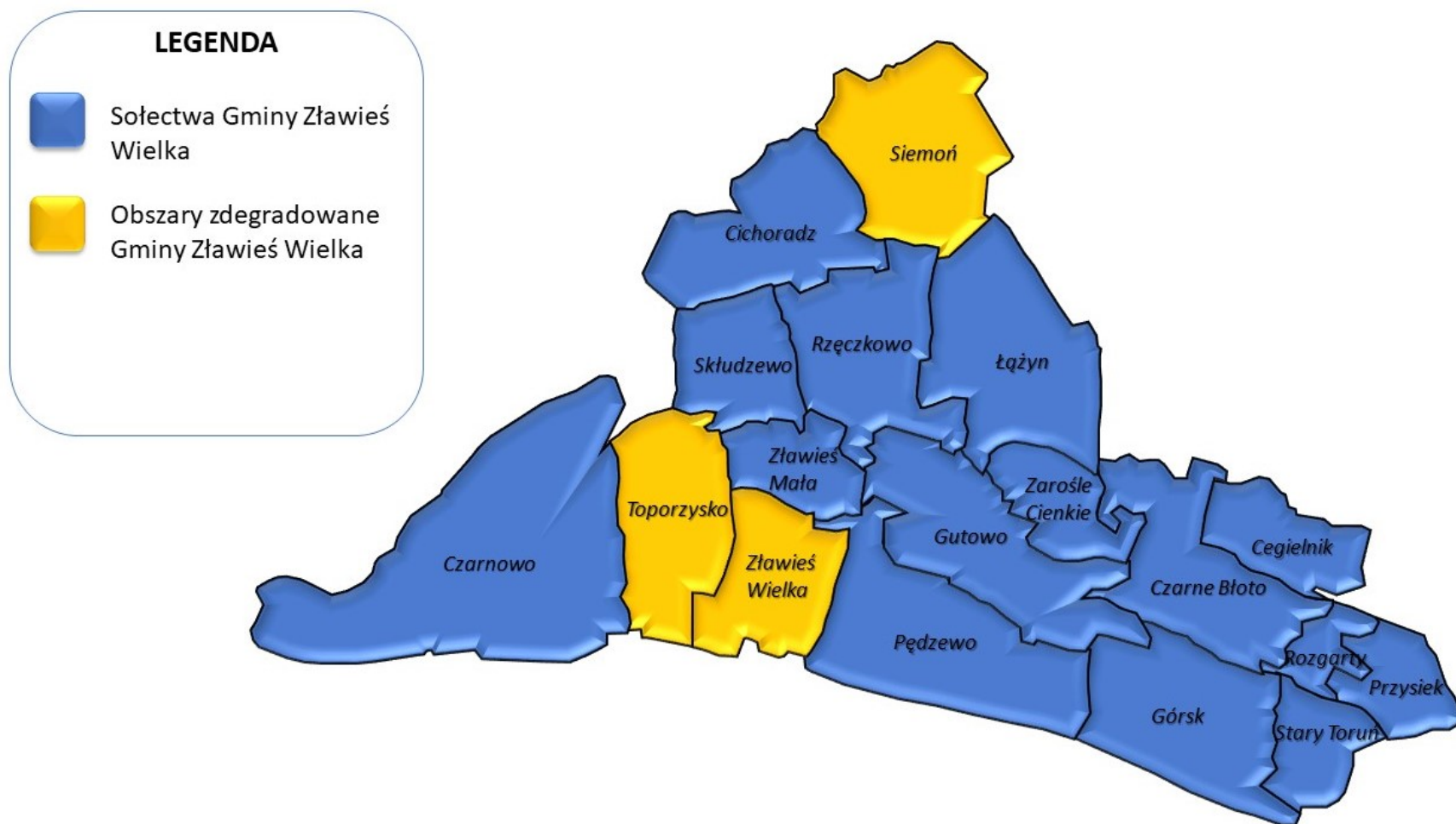
Wyszczególnienie	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze-	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej sołectwa	Podsumowanie
Cegielnik			Nie dotyczy	Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery społecznej 1 wskaźnik sfery gospodarczej
Cichoradz			Nie dotyczy	Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery społecznej 1 wskaźnik sfery gospodarczej
Czarne Błoto			Nie dotyczy	Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery społecznej
Czarnowo			Nie dotyczy	Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery społecznej
Górsk			Nie dotyczy	Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery gospodarczej
Gutowo			Nie dotyczy	Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery społecznej 1 wskaźnik sfery gospodarczej
Łążyn		Nie dotyczy		Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery społecznej 1 wskaźnik sfery gospodarczej
Pędzewo		Nie dotyczy		Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery społecznej

Przysiek (Błotka)		Nie dotyczy		Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery społecznej 1 wskaźnik sfery gospodarczej
Rozgarty			Nie dotyczy	Nie dotyczy			
Rzęczkowo		Nie dotyczy		Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery społecznej 1 wskaźnik sfery gospodarczej
Siemoń			Nie dotyczy	Nie dotyczy			2 wskaźniki sfery społecznej 1 wskaźnik sfery gospodarczej
Skłudzewo (Gierkowo)			Nie dotyczy	Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery społecznej 1 wskaźnik sfery gospodarczej
Stary Toruń			Nie dotyczy	Nie dotyczy			
Toporzysko			Nie dotyczy	Nie dotyczy			2 wskaźniki sfery społecznej 1 wskaźnik sfery gospodarczej
Zarośle Cienkie	Nie dotyczy			Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery społecznej 1 wskaźnik sfery gospodarczej
Zławieś Mała			Nie dotyczy	Nie dotyczy			1 wskaźnik sfery gospodarczej
Zławieś Wielka		Nie dotyczy	Nie dotyczy				2 wskaźniki sfery społecznej 1 wskaźnik sfery gospodarczej 1 wskaźnik sfery przestrzenno-

							funkcjonalnej
LEGENDA		Wartość wskaźnika wskazując występowanie sytuacji kryzysowej					
		Obszar zdegradowany					

W efekcie przeprowadzonej analizy w skład obszaru zdegradowanego zakwalifikowano następujące sołectwa: Siemoń, Toporzysko oraz Zławieś Wielka. Na poniższej mapie, w sposób graficzny, zaprezentowano wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Zławieś Wielka.

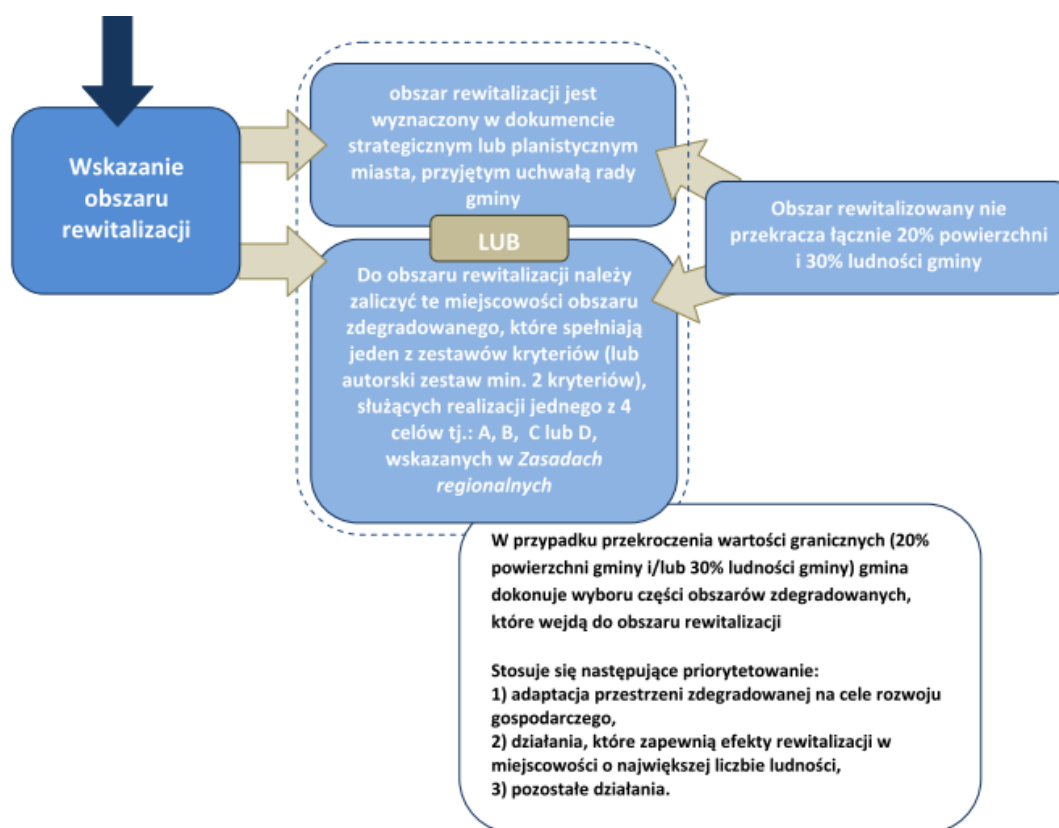
Mapa 2. Obszar zdegradowany Gminy Zławieś Wielka

5. Obszar rewitalizacji gminy

Zgodnie z wytycznymi **obszar rewitalizacji** to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, głównie społecznych, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar ten może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Metodologia wyznaczania obszaru rewitalizacji gminy Zławień Wielka jest zgodna z wytycznymi określonym dla obszarów gmin wiejskich w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. Uproszczony schemat wyznaczania obszaru rewitalizacji przedstawiono na poniższym rysunku.

WYKRES 3. UPROSZCZONY SPOSÓB WYZNACZANIA OBSZARU REWITALIZACJI.

Źródło: „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe

w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”.

Wybór obszaru rewitalizacji poprzedzono określeniem celu głównego Programu Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023. W związku z występowaniem na terenie zdegradowanym problemów związanych z wysokim poziomem uzależnienia mieszkańców od środowiskowej pomocy społecznej, rzutujących na kluczowe dla rozwoju regionu problemy społeczne, polegających przede wszystkim na wysokim poziomie bezrobocia, zwłaszcza w grupie osób pozostających bez pracy w długim okresie, za cel priorytetowy uznano konieczność zwiększenia partycypacji w życiu społecznym mieszkańców o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.

Cel główny działań rewitalizacyjnych:
Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej.

Zgodnie z „Zasadami programowania...” powyższy cel został wybrany w oparciu o jednoczesne spełnienie niżej wymienionych wymagań:

- a) Występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadoptowana do celów rozwoju społecznego,
- b) Utworzenie infrastruktury należącej do publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej oraz umożliwiającej realizację zadań/aktywności tego samego rodzaju, jeśli zapotrzebowanie społeczne przekracza możliwości infrastruktury już istniejącej (np. przez sektor ngo).

Z celu głównego wypływa konieczność takiego zaplanowania kompleksowych działań, aby skutkowały podniesieniem poziomu samodzielności społeczności lokalnej, począwszy od zajęć aktywizujących społecznie. Zgodnie z powyżej obranym celem, do obszaru rewitalizacji należy włączyć sołectwo Zławieś Wielka, w którym na etapie delimitacji zdiagnozowano istnienie przestrzeni zdegradowanej oraz braki w infrastrukturze społecznej skutkujące występowaniem sytuacji kryzysowych zwłaszcza w sferze społecznej.

Cel główny działań rewitalizacyjnych:
Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.

Jak zostało wykazane w poprzednim rozdziale 2 miejscowości spośród wszystkich

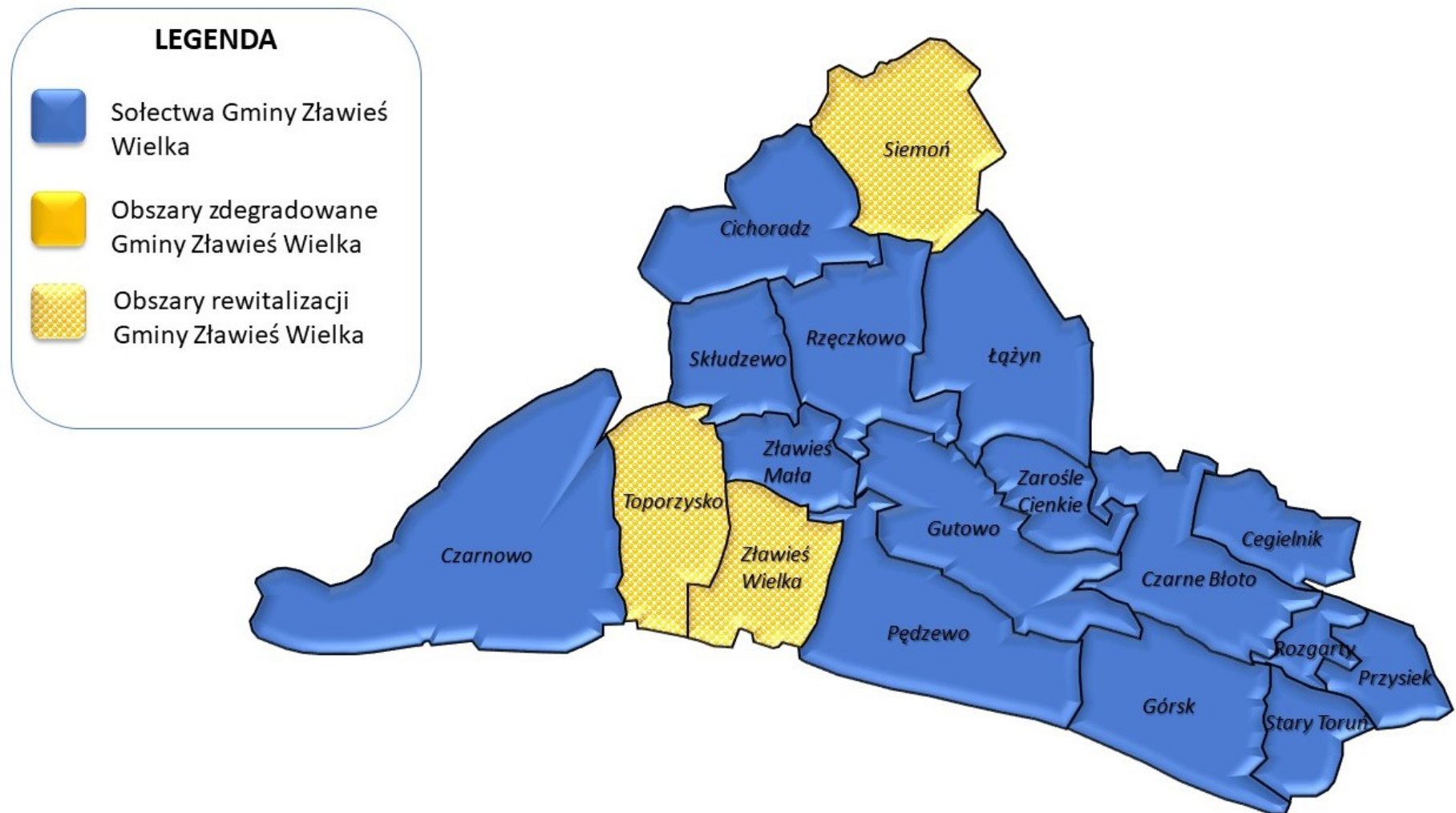
wchodzących w skład obszaru rewitalizacji, charakteryzują się występowaniem problemów z wysokim uzależnieniem od pomocy społecznej. Również na etapie konsultacji całego dokumentu organizacje pozarządowe zgłosiły chęć realizacji projektów w zakresie prowadzenia zajęć aktywizujących. Zatem do obszaru rewitalizacji włączono również sołectwa: Siemoń oraz Toporzysko.

Uwzględniając powyższe kryteria oraz potencjał danych obszarów z punktu widzenia jak najszerszego oddziaływania rewitalizacji, które w założeniu mają wpłynąć na globalny dobrostan mieszkańców, dokonano delimitacji obszaru zdegradowanego, w wyniku którego w zakresie obszaru rewitalizacji znalazły się sołectwa: Siemoń, Toporzysko oraz Zławieś Wielka. Na poniższej mapie zaprezentowano graficznie wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie gminy Zławieś Wielka.

Wybrany obszar rewitalizacji nie wyczerpuje limitów 20% powierzchni oraz 30% mieszkańców, jednak jest to zabieg celowy, oddziałujący na obszarach o największym skumulowaniu sytuacji kryzysowych. Koncentrując się na wyżej opisanych obszarach, realizacja projektów wpłynie znacząco na zmniejszenie się liczebności grup defaworyzowanych na terenie Gminy Zławieś Wielka.

Wybrane do rewitalizacji miejscowości zajmują łącznie 16,08% (2856,12 ha) powierzchni gminy i obejmują 18,11% mieszkańców (2 437osób).

MAPA 3. OBSZAR REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY ZŁAWIEŚ WIELKA.

Źródło: Opracowanie własne.

6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji skupia się na analizie czynników i zjawisk kryzysowych, skali i charakterze potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie obszaru rewitalizacji, z uwzględnieniem podziału na sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną.

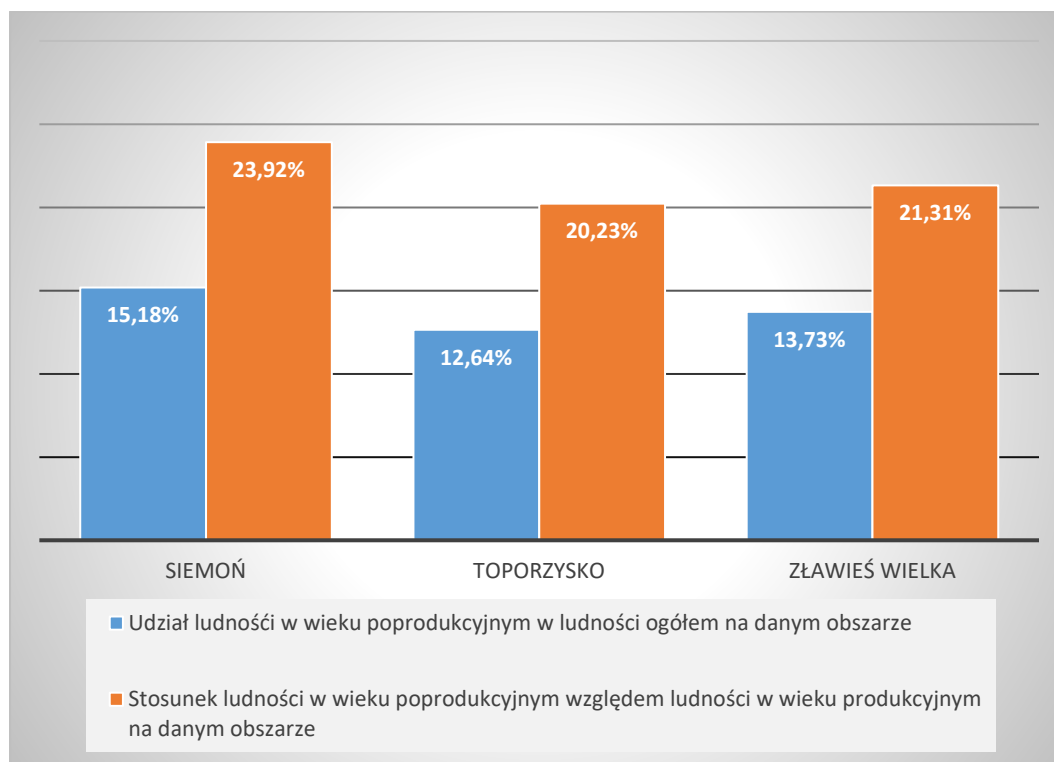
6.1. Sfera społeczna

Najpoważniejsze problemy społeczne skoncentrowane w sołectwach Toporzysko, Siemoń i Zławieś Wielka związane są z marginalizacją i ryzykiem wykluczenia społecznego: osób w wieku poprodukcyjnym, kobiet, osób trwale bezrobotnych (zwłaszcza w sołectwie Siemoń), stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej. Przedstawiciele tych grup znajdują się zazwyczaj w złej sytuacji ekonomicznej, co niekorzystnie rzutuje na ich udział w życiu społecznym, ocenę własnych możliwości na rynku pracy i zaangażowanie w zmianę swojego położenia. Istotną kwestią jest również niski poziom edukacji, który stanowi zagrożenie z punktu widzenia społecznej, ale także gospodarczej przyszłości wymienionych sołectw. Ponadto odnotowano niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym mieszkańców Toporzyska, Siemonia i Złejwsi Wielkiej oraz ich niskie zaangażowanie w sprawy lokalne, co przekłada się na obniżenie kapitału społecznego tego obszaru.

Na terenie sołectw Toporzysko, Siemoń i Zławieś Wielka na pierwszy plan wysuwają się problemy demograficzne, związane ze starzeniem się społeczeństwa. Wskaźniki określające obciążenie demograficzne są tu wyższe niż średnie wartości dla gminy, co w połączeniu z brakiem specjalistycznej opieki i utrudnionym dostępem seniorów do rynku pracy tworzy poważne ryzyko wykluczenia przedstawicieli tej grupy wiekowej poza margines społeczeństwa. Zwiększająca się liczba osób starszych, które często są niesamodzielne i wymagają specjalnej kurateli, rodzi konieczność zorganizowania odpowiedniego względem potrzeb systemu opieki, którego obecnie brak w diagnozowanych sołectwach. Oprócz instytucji opiekuńczych, istotne z punktu widzenia potrzeb seniorów mogą okazać się kluby zrzeszające osoby starsze oraz organizacje, kierujące pod ich adresem ciekawą ofertę spędzania wolnego czasu. Obok przedsięwzięć o charakterze rozrywkowym w ramach ich działalności należy uwzględnić również działania w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej, np. warsztaty, kursy i zajęcia edukacyjne, także takie, które byłyby skierowane jednocześnie do wszystkich grup wiekowych w celu integracji międzypokoleniowej. Włączenie osób starszych w życie

społeczne gminy stanowi szansę na zahamowanie procesu wykluczania ich poza margines życia społeczności lokalnej, a także mogłoby wpłynąć na wzrost aktywności zawodowej osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 22 Zaawansowanie procesu starzenia się ludności w sołectwach Toporzysko, Siemoń i Zławieś Wielka

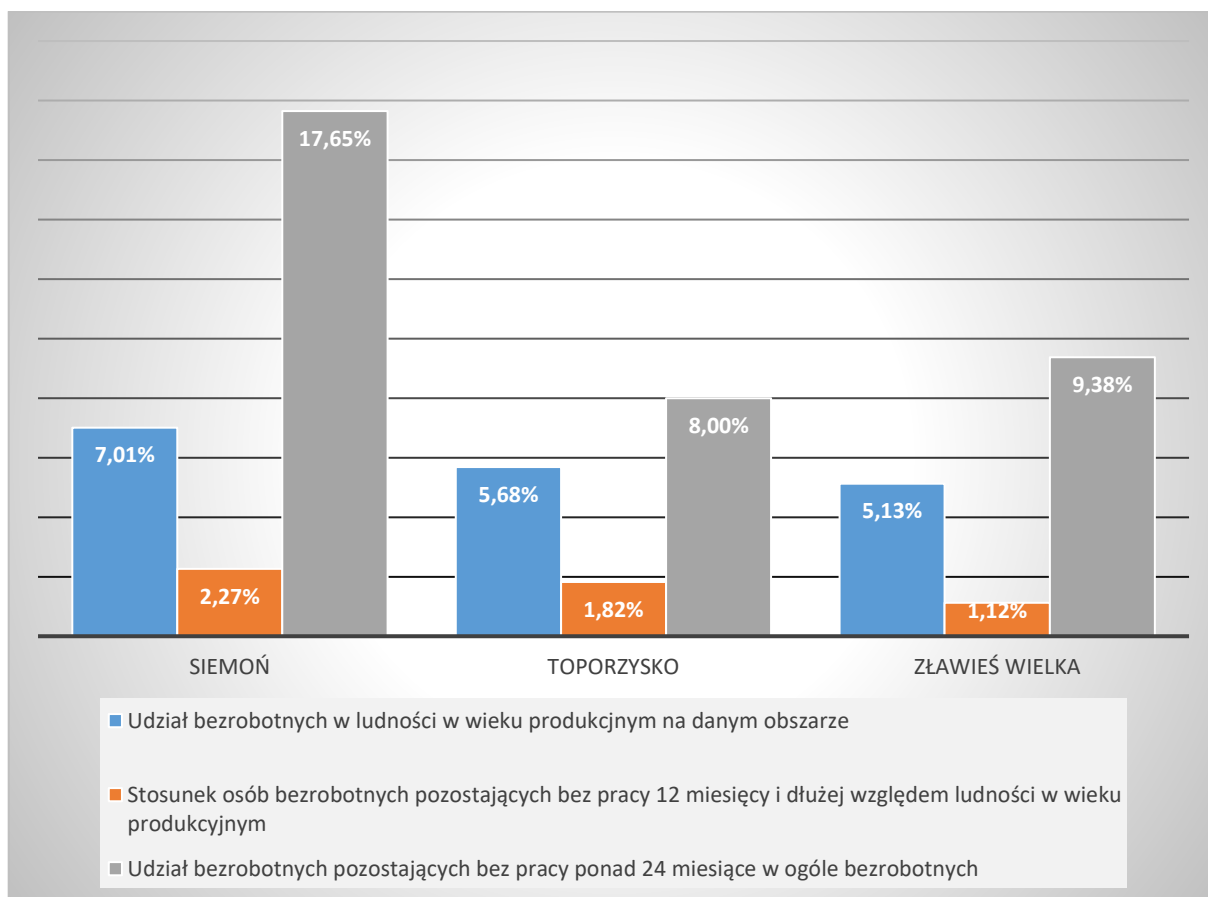
Źródło: Opracowanie własne

Bezrobocie na terenie sołectwa Zławieś Wielka kształtuje się na stosunkowo niskim poziomie (w odniesieniu do gminy i powiatu). Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Toruniu, na terenie sołectwa Zławieś Wielka zarejestrowanych jest 32 bezrobotnych, w tym 7 osób, pozostających bez zatrudnienia od ponad 12 miesięcy oraz 3 osoby bezrobotne dłużej niż 24 miesiące. W sołectwie Toporzysko zarejestrowanych jest 25 osób bezrobotnych, w tym 8 nie mających pracy od ponad 12 miesięcy i 2 pozostające bez zatrudnienia dłużej niż 24 miesiące. Inaczej sytuacja kształtuje się na obszarze sołectwa Siemoń, gdzie wskaźniki ilustrujące poziom bezrobocia są znacznie gorsze. W Siemoniu liczba osób bezrobotnych wynosi 34, w tym 11 osób niezatrudnionych od co najmniej 12 miesięcy i 6 osób bezrobotnych dłużej niż 24 miesiące. Poważnym problemem w tym kontekście jest bezrobocie wśród kobiet, które ze względu na obciążenie obowiązkami opiekuńczymi i wychowawczymi mają utrudniony dostęp do rynku pracy. W celu zapobieżenia dalszej marginalizacji kobiet w tej sferze należy zatem dać możliwość ponownego wejścia do rynku pracy poprzez organizację kursów zwiększających kompetencje.

Pozytywnie na zmianę położenia bezrobotnych na rynku pracy mogłoby wpłynąć stworzenie programu doszkalania i aktywizacji osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia (np. takich, które pozostają niezatrudnione dłużej niż 12 miesięcy). Część programów powinna zostać skierowana do grup znajdujących się w szczególnie trudnym położeniu, np. długotrwale bezrobotnych kobiet albo osób niepełnosprawnych. Problem z powrotem lub wejściem na rynek pracy często wiąże się w ich przypadku z wyuczoną postawą bezradności i bierności, przekonaniem o niemożności zmiany swojego położenia, a także tradycyjnie określonymi wobec nich oczekiwaniami społecznymi. Wobec tego, w celu aktywizacji przedstawicieli tych grup, należy podjąć działania kompleksowe, oddziałujące nie tylko na osoby bezpośrednio dotknięte problemem długotrwałego bezrobocia, ale zarazem na całą lokalną społeczność, jej postawy i przekonania.

Warto jeszcze raz podkreślić, że pod względem bezrobocia sytuacja sołectwa Zławieś Wielka rysuje się korzystnie na tle gminy, jednak w sołectwach Toporzysko i Siemoń bezrobocie stanowi istotny problem. Najbardziej niepokojący jest w tym kontekście odsetek osób trwale bezrobotnych. Przedłużający się okres bezrobocia podwyższa ryzyko zagrożenia ubóstwem. Wynikające z braku zatrudnienia kłopoty natury ekonomicznej stanowią jedną z głównych przyczyn wykluczenia społecznego i utrwalają bierną postawę osób dotkniętych tym problemem. Należy podkreślić, że w tym przypadku ryzyko wykluczenia dotyczy całych rodzin.

Tabela 23 Problemy rynku pracy w sołectwach Toporzysko Siemoń i Zławieś Wielka

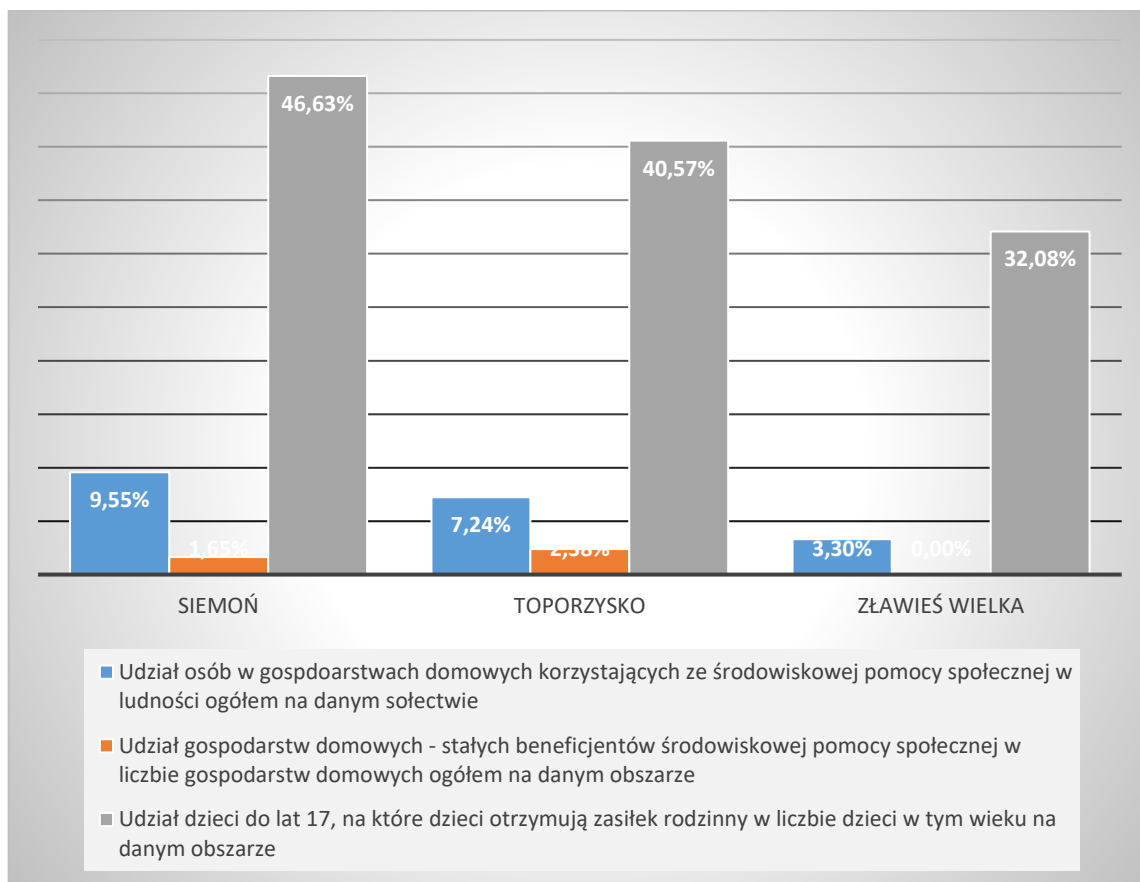
Źródło: Opracowanie własne

Długotrwale bezrobotni stanowią dużą część osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, opisujących stan z 31.12.2015 r. w sołectwie Toporzysko 18 rodzin (51 osób) pobierają świadczenia dla dzieci do lat 17, w sołectwie Siemoń – 21 rodzin (73 osoby), a w sołectwie Zławieś Wielka – 13 rodzin (32 osoby), natomiast liczba dzieci poniżej 17 roku życia, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny wynosi 71 osób w sołectwie Toporzysko, 68 osób w sołectwie Zławieś Wielka i 76 osób w sołectwie Siemoń (według danych z Urzędu Gminy Zławieś Wielka na 31.12.2015 r.). Głównym problemem diagnozowanych sołectw w tym kontekście jest liczba stałych beneficjentów świadczeń pomocy społecznej, których charakteryzuje postawa wyuczonej bezradności, bierność objawiająca się brakiem dążenia do zmiany swojego położenia oraz przekonanie, że wspieranie ich należy do obowiązków instytucji państwowych. Brak środków ekonomicznych i specyficzna postawa rodzin objętych opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ograniczają ich możliwości partycypacji w życiu publicznym i kulturalnym,

zwiększając zagrożenie wykluczeniem poza nawias życia społecznego. W celu rozwiązania tego problemu gmina powinna podjąć działania aktywizacyjne wobec dzieci i młodzieży oraz dorosłych beneficjentów świadczeń pomocy społecznej, a także osób zagrożonych ubóstwem, w tym również problemem dziedziczenia biedy.

Niedostatek środków finansowych ogranicza dostęp młodzieży z ubogich rodzin do instytucji i zasobów, które są niezbędne do osiągnięcia lepszej pozycji społecznej, np. dodatkowych zajęć edukacyjnych lub uczestnictwa w kulturze, a także do kapitału społecznego – relacji i znajomości, które mogłyby pomóc w ich awansie społecznym. Nie bez znaczenia pozostaje środowisko, w jakim wzrasta młodzież – wykształcenie rodziców, ich kompetencje intelektualne, przekazywane przez nich wzorce, aspiracje i postawy wobec życia, które w przypadku rodzin dotkniętych ubóstwem często negatywnie wpływają na rozwój młodych ludzi. Organizowanie dodatkowych zajęć o charakterze edukacyjnym, szersze udostępnianie oferty kulturalnej oraz działania integracyjne, skierowane do młodzieży z różnych środowisk, mogą pozytywnie wpłynąć na poczucie wartości dzieci z wykluczonych społecznie rodzin i zachęcić je do stawiania sobie bardziej ambitnych celów.

Tabela 24 Samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych w sołectwach Toporzysko, Siemoń i Zławieś Wielka

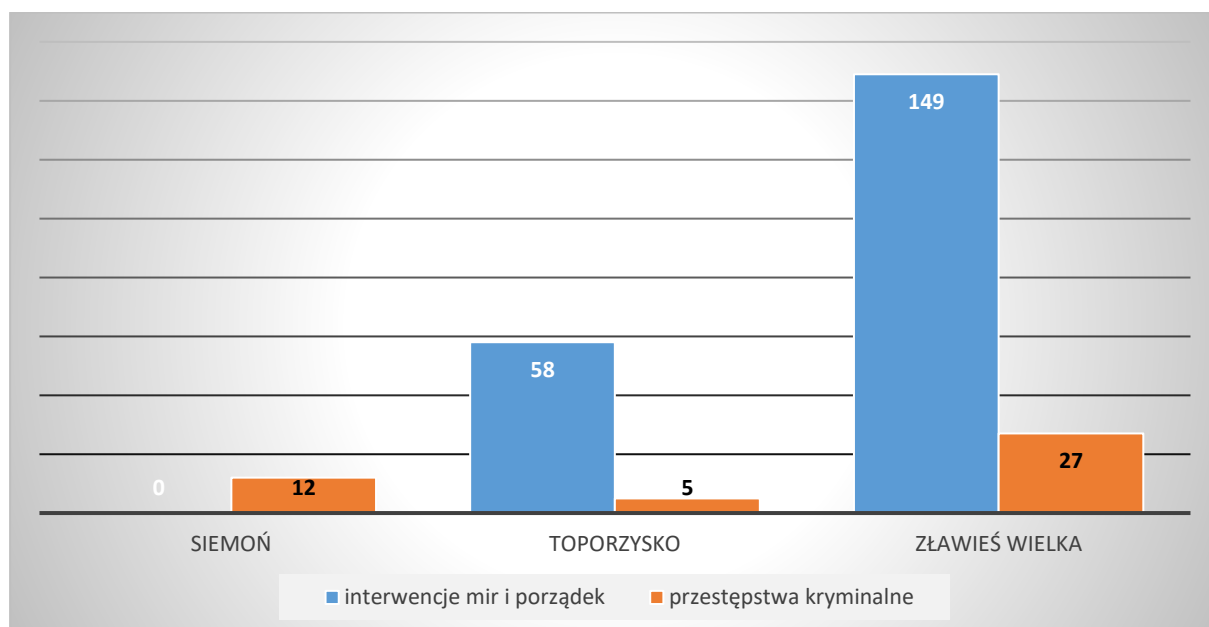
Źródło: Opracowanie własne

Obszar sołectw Toporzysko, Siemoń i Zławieś Wielka należy do rejonu obsługi szkół podstawowych i gimnazjum o niskim poziomie kształcenia, gdzie średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty oraz egzaminu gimnazjalnego za lata 2013, 2014 i 2015 były niższe niż średni wynik tych egzaminów w województwie kujawsko-pomorskim. Problem ten dotyczy całej gminy i ma poważny wpływ na kształtowanie poziomu kapitału społecznego regionu. Stopień wykształcenia wpływa bowiem znacząco na zaangażowanie w sprawy publiczne, udział w życiu kulturalnym czy rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Niski poziom kształcenia na obszarze sołectw Toporzysko, Siemoń i Zławieś Wielka negatywnie przekłada się na udział młodzieży, a w dalszej perspektywie także osób dorosłych, w życiu społecznym na poziomie lokalnym i ponadlokalnym. Podniesienie poziomu edukacji, np. przez stworzenie oferty zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań lub warsztatów wyrównawczych, powinno stanowić zatem jeden z priorytetów gminy jako szansa na aktywizację społeczną mieszkańców. Nie wolno także zapominać, że kształtowanie pozytywnych postaw u dzieci i młodzieży szkolnej oddziałuje

również na zachowanie osób dorosłych. Przekazywane w domu wzorce i postawy mogą podlegać pewnym modyfikacjom, pod wpływem wiedzy nabytej przez najmłodszych jej członków, w toku edukacji szkolnej i wpływać pośrednio na zachowania rodziców i opiekunów.

Pod względem przestępczości najgorsza w gminie jest sytuacja sołectwa Zławieś Wielka. Odnotowano w nim najwięcej interwencji policji związanych z zakłóceniem miru i porządku domowego oraz największą liczbę przestępstw kryminalnych. Zławieś Wielka jest także jedynym sołectwem, na terenie którego zarejestrowano przestępstwa lub wykroczenia popełnione przez osoby nieletnie w wieku 13-18 lat (2 przypadki). Szczegółowo liczbę przestępstw w poszczególnych sołectwach przedstawiają tabele 11 i 12.

Tabela 25 Liczba interwencji policji w zakresie naruszenia miru i porządku oraz przestępstw kryminalnych na obszarze rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka

Źródło: Opracowanie własne

Wysokie wskaźniki dotyczące przestępczości w sołectwie Zławieś Wielka niekorzystnie wpływają na poczucie bezpieczeństwa jego mieszkańców. Szczególnie niepokojący jest fakt, że w Złejwsi Wielkiej odnotowano jedyne w gminie przypadki przestępstw popełnionych przez nieletnich. Oznacza to, że już w bardzo młodym wieku mieszkańcy sołectwa odczuwają skutki niedostatecznego zainteresowania ze strony rodziny oraz instytucji publicznych. Jak wiadomo, jedną z najczęstszych przyczyn przestępstw młodzieży jest zła sytuacja rodzinna (alkoholizm rodziców, ubóstwo, brak lub niewydolna opieka rodzicielska). W związku z tym ograniczenie problemów związanych z marginalizacją grup wykluczonych społecznie mogłyby wykluczyć

występowanie tego rodzaju incydentów w przyszłości. Nie bez znaczenia pozostaje w tym kontekście aktywizacja młodzieży i skierowanie do niej atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu. Poprawa warunków życia rodzinnego młodzieży wraz ze zwiększeniem wpływu szkoły i innych organizacji publicznych na ich życie przyczyniłoby się do skierowania aktywności młodych ludzi na inne tory, niewykluczone, że z korzyścią dla całej społeczności.

Ponadto działania związane z włączaniem osób marginalizowanych w życie społeczności oraz poprawą ich bytu mogłyby wpłynąć na obniżenie poziomu przestępczości na obszarze sołectwa i gminy także w odniesieniu do przestępstw popełnianych przez osoby dorosłe, w tym związanych z przemocą domową.

Podsumowując, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu społecznym osób z grup wykluczonych społecznie oraz niski poziom kształcenia wpływają znacząco na obniżenie kapitału społecznego diagnozowanych sołectw oraz występowanie zjawisk patologicznych (np. przestępczości wśród młodzieży). Wobec tego należy podjąć działania o charakterze włączającym, aktywizujące społeczność lokalną i zwiększające świadomość obywatelską mieszkańców Złejwi Wielkiej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób w wieku poprodukcyjnym, kobiet, długotrwale bezrobotnych oraz młodzieży (przede wszystkim dzieci z rodzin dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem).

6.2. Sfera gospodarcza

Sytuacja gospodarcza gminy Zławieś Wielka pozytywnie wyróżnia się na tle regionu – odnotowano tu najwięcej podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców (od 2012 r. corocznie ponad 900). Według danych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w sołectwie Toporzysko zarejestrowane są 44 podmioty, w sołectwie Siemoń – 27 podmiotów, a w sołectwie Zławieś Wielka – 76 podmiotów. W strukturze przedsiębiorstw zdecydowanie dominują jednostki prowadzące działalność handlową oraz wykonujące drobne usługi, zaspokajające potrzeby miejscowej ludności. Na terenie sołectwa Zławieś Wielka znajduje się największy zakład przemysłowy w gminie, zajmujący się przetwórstwem owocowo-warzywnym (Marwit Sp. z o.o.). Przetwórstwo i usługi okołorolnicze stanowią ważną gałąź gospodarki sołectwa, ale warto zauważyć, że dobrze funkcjonuje tu również spółdzielczość, co świadczy o zaangażowaniu i potencjale lokalnych wytwórców i przedsiębiorców.

Nie w pełni wykorzystany jest potencjał tego obszaru, wynikający z korzystnych warunków dla rozwoju rolnictwa, a także dogodnej lokalizacji przy drodze krajowej nr 80 i między dwoma

największymi miastami województwa, co stanowi poważny atut, zapewniając dostęp do lokalnych rynków zbytu i dobrą komunikację z resztą kraju. Słabością gospodarki diagnozowanych sołectw jest także niska innowacyjność przedsiębiorstw i brak instytucji działających na rzecz inkubacji przedsiębiorczości oraz wsparcia nowych i rozwijających się podmiotów gospodarczych. Hamuje to rozwój lokalnego rynku, zniechęca potencjalnych inwestorów oraz mieszkańców gminy, którzy mogliby rozwinąć na jej terenie własną działalność gospodarczą, ale wobec braku instytucjonalnego wsparcia dla swoich działań – rezygnują z nich.

Istotny problem stanowi słabość rynku pracy wynikająca z niskich kwalifikacji mieszkańców sołectw, które można podnosić realizując kursy i szkolenia zawodowe dostosowane do potrzeb lokalnego rynku. Trzeba pamiętać, że większość dobrze wykształconych młodych ludzi o wysokich kwalifikacjach opuszcza gminę i decyduje się na życie w dużych miastach. Wpływa to niekorzystnie na jakość lokalnego rynku pracy, dlatego należy podjąć działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności diagnozowanych sołectw dla młodych, dobrze wykształconych osób. Zapewnienie im możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb mogłoby wpłynąć na ich decyzję o podjęciu pracy na terytorium gminy.

Warto ponadto zwrócić uwagę na walory środowiskowe sołectw Toporzysko, Siemoń i Zławieś Wielka oraz bogactwo lokalnej tradycji, kształtowanej w toku historii pod wpływem różnych kręgów kulturowych. Czynniki te stanowią o atrakcyjności turystycznej regionu, szczególnie wzięwszy pod uwagę rosnącą popularność przedsięwzięć związanych z poznawaniem lokalnych tradycji, powrotem do korzeni i życia na łonie przyrody. W tym kontekście Zławieś Wielka może zaoferować wiele atrakcji o charakterze krajoznawczym, rekreacyjnym oraz edukacyjnym, związanych z poznawaniem regionu. Rozwój turystyki może być szansą na zwiększenie gospodarczej aktywności mieszkańców sołectwa i pobudzić lokalny rynek pracy.

6.3. Sfera środowiskowa

Sołectwo Zławieś Wielka położone jest na obszarze Doliny Dolnej Wisły, objętej ochroną w ramach programu Natura 2000. Jest to teren o międzynarodowej wartości przyrodniczej, siedlisko wielu gatunków ptaków i szlak ich migracji. Rozciągające się wzdłuż Wisły łąki, pastwiska i pola mają dodatkowo walor krajobrazowy, przekładając się pozytywnie na atrakcyjność turystyczną regionu. Na terenie sołectwa znajdują się także lasy, stanowiące naturalne bogactwo regionu.

W sferze środowiskowej, na terenie sołectw Toporzysko, Siemoń i Zławieś Wielka

koncentrują się problemy związane z zanieczyszczeniem powietrza szkodliwymi pyłami oraz benzopirenami, za których emisję odpowiada komunikacja samochodowa oraz spalanie węgla w starych lub źle wyregulowanych kotłach i piecach domowych. Znacznie przekroczony jest także dopuszczalny poziom stężenia ozonu. Wymienione powyżej gazy i pyły mają niekorzystny wpływ na zdrowie ludzi oraz stan środowiska naturalnego. Przekraczanie dopuszczalnych limitów stężeń stwarza zagrożenie zwiększonej liczby zachorowań na schorzenia warunkowane zanieczyszczeniami powietrza, a co za tym idzie – podniesienie kosztów leczenia mieszkańców sołectwa. Powstaje ponadto ryzyko degradacji środowiska naturalnego. Klasę powietrza, ze względu na stężenie niebezpiecznych dla zdrowia zanieczyszczeń, przedstawia tabela 13, gdzie (w skali od 1 do 3b) 1 odpowiada wartości najbardziej korzystnej, natomiast 3b – najbardziej niebezpiecznej dla zdrowia ludzi.

Tabela 26 Klasa jakości powietrza z uwzględnieniem zanieczyszczeń powietrza dla ochrony zdrowia ludzi

RODZAJ ZANIECZYSZCZENIA	KLASA JAKOŚCI POWIETRZA
SO₂ dwutlenek siarki	1
No₂ dwutlenek azotu	1
PM₁₀ pył zawieszony	3b
PM_{2,5} pył zawieszony	3a
CO tlenek węgla	1
As arsen	1
Cd kadm	1
Ni nikiel	1
Pb ołów	1
BaP benzo(a)piren	3b
benzen	3b
O₃ ozon	R3a

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Pięcioletniej oceny jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za lata 2009-2013”

Obszar diagnozowanych sołectw odznacza się dużym potencjałem w zakresie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. Istniejące tu warunki stwarzają pole do wykorzystanie różnorodnych źródeł, oferując wiele możliwości rozwoju alternatyw dla energii opartej na węglu. Sołectwa są zlokalizowane:

- w korzystnej strefie energetycznej wiatru,

- w strefie średnich wartości nasłonecznienia,
- na terenie okręgu geotermalnego grudziądzko-warszawskiego.

Warunki te dają sołectwom duży potencjał rozwoju energetyki wiatrowej, słonecznej i geotermalnej, które w dużym stopniu mogą uzupełniać energetykę węglową i wpłynąć na poprawę jakości powietrza w regionie. Jednocześnie stanowią pole dla nowych inwestycji i utworzenia nowych miejsc pracy w sektorze energetycznym.

Ze względu na rozwój rolnictwa i przemysłu przetwórczego, na terenie diagnozowanych sołectw odnotowano również największe w skali powiatu ilości odprowadzonych ładunków zanieczyszczeń w ściekach komunalnych i największą liczbę gospodarstw stosujących sztuczne nawozy. Oznacza to ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Obecnie klasa wód na terenie sołectw oceniona jest jako II i III, czyli dobra i umiarkowana, wobec czego należy przeciwdziałać dalszej ich degradacji i utrzymać dobry stan wód, a w dalszej perspektywie dążyć do jego poprawy. Zanieczyszczenie wód negatywnie odbije się na stanie całego ekosystemu i obniży atrakcyjność tego terenu zarówno z punktu widzenia jakości życia mieszkańców, jak i zainteresowania ze strony turystów oraz osób z dużych miast, które decydują się na osiedlenie na obszarach podmiejskich, ze względu na lepsze warunki naturalne.

Dodatkowy czynnik ryzyka, w kontekście ochrony środowiska naturalnego, stanowi niedostatecznie rozwinięta infrastruktura w obszarze sieci wodno-kanalizacyjnej i gazowej, której rozbudowa mogłaby wpłynąć korzystnie nie tylko na poprawę stanu środowiska, ale także na jakość życia mieszkańców.

Nie wolno pomijać również znaczenia świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji i całej gminy dla stanu środowiska naturalnego w regionie.

Pomimo odnotowanych braków i wynikających z nich zagrożeń dla środowiska naturalnego, potencjał sołectw Toporzysko, Siemoń i Zławieś Wielka w sferze środowiskowej należy ocenić wysoko ze względu na ogólnie dobrą czystość wód oraz walory krajobrazowe. Czynniki te, przy odpowiedniej gospodarce i planowaniu działań, mogą stanowić szansę dla rozwoju turystyki oraz wzrostu atrakcyjności osiedleńczej, co znalazłoby odbicie w rozwoju usług branży turystycznej oraz dalszym przyroście liczby mieszkańców.

6.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej szczególnie zauważalna jest niewielka liczba obiektów o charakterze kulturalnym, które oferowałyby mieszkańcom atrakcyjne formy

spędzania wolnego czasu oraz poszerzania kompetencji (np. zajęcia pozalekcyjne dla dzieci, kursy zawodowe dla osób dorosłych). Problem z zapleczem lokalowym dotyka także działających na obszarze sołectw organizacji pozarządowych oraz placówek oświatowych, które mogłyby wykorzystać odpowiednio przystosowaną przestrzeń w swoich działaniach. Warunki lokalowe często bowiem warunkują charakter i skalę podejmowanych przez nie działań, a brak zaplecza infrastrukturalnego w znacznym stopniu je ogranicza. Na terenie sołectw wchodzących w skład obszaru rewitalizacji brakuje także terenu rekreacyjnego, który umożliwiłby aktywne spędzanie wolnego czasu przez przedstawicieli wszystkich grup wiekowych. Ponadto sprawne funkcjonowanie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej sprzyja promocji zdrowego stylu życia i integracji różnych grup społecznych przez organizowanie zawodów, turniejów i innych imprez o charakterze sportowym i rekreacyjnym.

Na obszarze rewitalizacji znajduje się przestrzeń zdegradowana w postaci dawnej bazy pojazdów należącej wcześniej do Spółdzielni Kółek Rolniczych (SKR). Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej w Złejwsi Wielkiej wynosi 5832 m², co oznacza, że stanowi ona 0,08% powierzchni tego sołectwa. Degradacji uległ stan techniczny budynku, garaży oraz placu manewrowego, wchodzących w skład funkcjonującego tu niegdyś oddziału spółdzielni. Ta nieużytkowana obecnie przestrzeń położona jest w bardzo atrakcyjnej lokalizacji, w centralnym punkcie miejscowości Zławieś Wielka. Zniszczony obiekt negatywnie wpływa na estetykę przestrzeni, która ze względu na położenie i znaczenie dla lokalnej społeczności powinna wyróżniać się pozytywnie. Znajdujące się na terenie dawnej bazy pojazdów zabudowania, wraz z atrakcyjnym położeniem (dogodny dojazd i bliskość szkoły oraz ośrodka administracji), składają się na potencjał przestrzeni zdegradowanej, która może być z powodzeniem zaadaptowana na potrzeby lokalnej społeczności, służąc aktywizacji mieszkańców sołectwa i gminy.

Zdjęcie 1. Dawna baza pojazdów SKR

Źródło fotografii: materiały własne

Zdjęcie 2. Dawna baza pojazdów SKR

Źródło fotografii: materiały własne

6.5 Sfera techniczna

Do istotnych problemów zdiagnozowanych w sferze technicznej zaliczyć należy niedostateczny stopień rozwinięcia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz brak sieci gazowej, które przekładają się negatywnie na jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz stan środowiska naturalnego.

Zlokalizowane na obszarze Złejwsi Wielkiej obiekty użyteczności publicznej wymagają remontów i modernizacji, np. w zakresie przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo oraz zaopatrzenia w niezbędne wyposażenie.

W zakresie infrastruktury drogowej zaznacza się zły stan nawierzchni dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, a także zbyt mała liczba bezpiecznych ciągów komunikacyjnych przeznaczonych dla pieszych i rowerzystów oraz niewystarczające oświetlenie uliczne w niektórych miejscach diagnozowanych sołectw.

6.7 Analiza SWOT

W celu podsumowania i usystematyzowania informacji przedstawionych w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji przeprowadzono analizę SWOT. Jej wyniki w formie graficznej prezentuje poniższa tabela.

Tabela 27 Analiza SWOT - obszar rewitalizacji

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ stosunkowo niskie bezrobocie ➤ działalność organizacji pozarządowych o zróżnicowanych profilach działania ➤ duża liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ➤ dobra lokalizacja na terenie gminy i kraju ➤ zespół szkół z infrastrukturą sportową i astrobazą ➤ walory przyrodnicze i krajobrazowe (obszar Natura 2000) ➤ dobra jakość wód i powietrza 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak organizacji opieki dla seniorów ➤ utrudniony dostęp grup wykluczonych społecznie do rynku pracy ➤ wysoka na tle gminy przestępczość ➤ niski poziom kształcenia ➤ niska innowacyjności gospodarki ➤ słaby rynek pracy ➤ zanieczyszczenie powietrza ➤ niedobory w infrastrukturze wodno-kanalizacyjnej i instalacji gazowej ➤ zły stan dróg oraz mała liczba ciągów pieszych i rowerowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wzrost kapitału społecznego ➤ intensyfikacja działalności organizacji pozarządowych ➤ możliwość pozyskania środków na rozwój lokalnej społeczności z funduszy UE ➤ rozwój rolnictwa i przemysłu ➤ pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych ➤ rozwój turystyki ➤ wzrost atrakcyjności osiedleńczej ➤ rozwój innowacyjnych gałęzi gospodarki 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ marginalizacja grup wykluczonych społecznie ➤ starzenie się społeczeństwa ➤ zanieczyszczenie wód i powietrza ➤ spadek atrakcyjności sołectwa z punktu widzenia osób młodych ➤ wzrost bezrobocia ➤ obniżenie kapitału społecznego ➤ odpływ wykwalifikowanych pracowników

Źródło: Opracowanie własne

7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Obszar objęty działaniem interwencyjnym w ramach programu rewitalizacji dla gminy Zławieś Wielka będzie, po zrealizowaniu założonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obszarem ożywionym społecznie, kulturowo i gospodarczo.

Wykonanie głównego zadania założonego w programie – adaptacji nieużytkowanego obecnie terenu po bazie pojazdów Spółdzielni Kółek Rolniczych w Złejwsi Wielkiej na Gminne Centrum Aktywności Społecznej zaspokoi potrzeby lokalnej społeczności w zakresie dostępu do darmowych szkoleń i doradztwa dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, pełnienia zadań statutowych organizacji pozarządowych, dostępu do stanowisk komputerowych z dostępem do internetu, spędzania wolnego czasu i rozwijania zainteresowań mieszkańców gminy. W efekcie przewiduje się ożywienie gospodarcze na poziomie lokalnym, wynikające z podniesienia kompetencji osób bezrobotnych i ich aktywizacji na polu poszukiwania zatrudnienia oraz ułatwienia kobietom dostępu do rynku pracy. Ponadto można spodziewać się wzrostu liczby nowych podmiotów gospodarczych, w związku z możliwością skorzystania z darmowego doradztwa w zakresie zakładania własnego przedsiębiorstwa oraz podniesieniem jakości lokalnego rynku pracy. Prognozowany wzrost zatrudnienia przełoży się na zmniejszenie problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego, będącego jego skutkiem oraz wpłynie na zmniejszenie liczby mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Przystosowanie niszczonego obecnie budynku do pełnienia nowych funkcji oraz zagospodarowanie przylegającego do niego terenu poprawi estetykę przestrzeni publicznej w Złejwsi Wielkiej, polepszając wizerunek gminy w oczach mieszkańców i turystów. Ponadto w ramach zwiększenia aktywności społecznej, planuje się stworzenia przestrzeni sprzyjającej udziałowi mieszkańców w życiu Gminy. Zagospodarowanie przestrzeni w sołectwie Toporzysko w postaci siłowni na świeżym powietrzu, altany szkoleniowej oraz zagospodarowania terenu na cele szkoleniowe (chodniki oraz ławeczek), wpłynie na aktywizację głównie osób w wieku produkcyjnym.

Realizacja projektów w świetlicach wiejskich w Siemoniu i Toporzysku zminimalizuje problemy związane z wykluczeniem społecznym osób starszych, uzależnionych od świadczeń pomocy społecznej oraz niewystarczającym poziomem rozwoju przedsiębiorczości. Realizacja przedsięwzięcia zapobiegnie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich lub dysfunkcyjnych i wyrówna szanse dostępu osób z grup defaworyzowanych do szkoleń, a w dalszej perspektywie – do rynku pracy. Podstawowym założeniem projektów będzie włączanie do aktywnego życia w społeczeństwie osób borykających się z problemami występującymi w sferze społecznej. Organizacja warsztatów, akcji wspierających aktywność

osób w wieku poprodukcyjnym będzie pozytywnie oddziaływać na uczestnictwo ludzi starszych w życiu lokalnej społeczności oraz pozytywnie wpłynie na jakość ich życia, a także doprowadzi do integracji międzypokoleniowej.

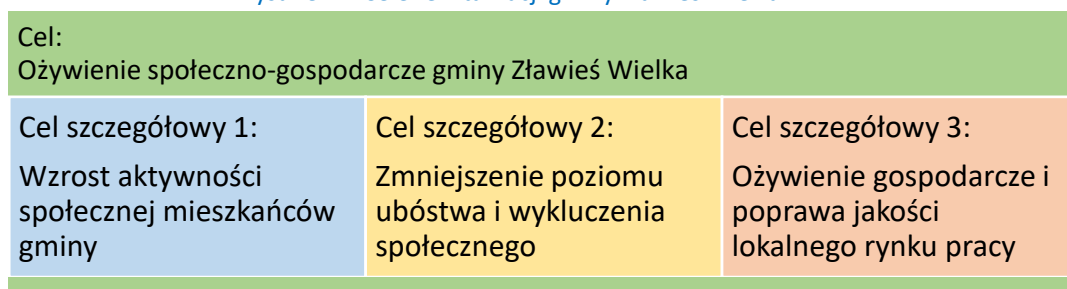
W wyniku realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprawi się sytuacja wszystkich mieszkańców gminy Zławieś Wielka. Aktywizacja społeczna mieszkańców będzie sprzyjała ożywieniu gospodarczemu i spadkowi bezrobocia. Zmniejszy się liczba osób uzależnionych od świadczeń pomocy społecznej oraz wykluczonych ze względu na ubóstwo. Wzrost świadomości obywatelskiej przełoży się również na większe zainteresowanie sprawami lokalnej społeczności i zmotywuje mieszkańców gminy do działania w sferze publicznej. W efekcie wizerunek gminy Zławieś Wielka ulegnie znacznej poprawie i stanie się ona bardziej atrakcyjna także z punktu widzenia młodych, dobrze wykształconych osób.

8. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań, służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

Określone poniżej cele rewitalizacji odpowiadają problemom zdiagnozowanym uprzednio na terenie gminy Zławieś Wielka, w szczególności na obszarze rewitalizacji i stanowią pochodną wizji obszaru rewitalizacji po realizacji założonych w programie przedsięwzięć. Zostały sformułowane w odniesieniu do poszczególnych sfer, w których ujawniono stan kryzysowy, przede wszystkim do sfery społecznej i gospodarczej, a także technicznej. Ponadto cele rewitalizacji gminy Zławieś Wielka odpowiadają określonym w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” celom i oczekiwanym efektem rewitalizacji w regionie.

Głównym celem przedsięwzięć rewitalizacyjnych na terenie gminy Zławieś Wielka jest ożywienie społeczno-gospodarcze regionu. Osiągnięcie głównego rezultatu rewitalizacji zależy od realizacji celów szczegółowych: wzrostu aktywności społecznej mieszkańców gminy, zmniejszenia poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz ożywienia gospodarczego i poprawy jakości lokalnego rynku pracy. Cele przedsięwzięć rewitalizacyjnych planowanych na terenie gminy Zławieś Wielka przedstawia poniższy diagram.

Rysunek 1. Cele rewitalizacji gminy Zławieś Wielka

Źródło: Opracowanie własne

Cel szczegółowy 1: wzrost aktywności społecznej mieszkańców

Dla osiągnięcia tego celu podjęte zostaną działania ukierunkowane na zwiększenie zainteresowania mieszkańców sprawami gminy i zwiększenie ich aktywności na różnych polach. W mającym powstać Gminnym Centrum Aktywności Społecznej w ramach Programu Aktywności Lokalnej organizowane będą kursy zawodowe, szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy, doradztwo dla osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych tego rodzaju wykluczeniem. Gminne Centrum Aktywności Społecznej będzie także forum dla lokalnej społeczności oraz miejscem, w którym swoją działalność będą mogły prowadzić

organizacje pozarządowe.

Cel szczegółowy 2: zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego

W celu realizacji powyższego celu zostaną podjęte działania mające za zadanie:

- aktywne włączenie mieszkańców gminy, w tym osób starszych z myślą o promowaniu równych szans, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zwiększaniu szans na zatrudnienie,
- wspieranie rewitalizacji gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach wiejskich.

Gminne Centrum Aktywności Społecznej będzie prowadziło działania, które ukierunkowane zostaną na wzrost kwalifikacji zawodowych oraz świadomości gminnej społeczności. Aktywizacja społeczna mieszkańców będzie sprzyjała ożywieniu gospodarczemu, wyrównaniu szans na rynku pracy oraz spadkowi bezrobocia. Zmniejszy się liczba osób uzależnionych od świadczeń pomocy społecznej oraz wykluczonych ze względu na ubóstwo. Wzrost świadomości obywatelskiej przełoży się również na większe zainteresowanie sprawami lokalnej społeczności i zmotywuje mieszkańców gminy do działania w sferze publicznej.

Cel szczegółowy 3: ożywienie gospodarcze i poprawa jakości lokalnego rynku pracy

Przewidywane do realizacji działania rewitalizacyjne w swoim założeniu mają zapewnić zmniejszenie lub zniwelowanie zdiagnozowanych problemów, zaktywizować społecznie i gospodarczo lokalną społeczność, zapewniając włączenie w życie Gminy także osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, tym samym wpływając na zrównoważony rozwój całej Gminy.

Realizacja wskazanego celu przyczyni się do: aktywizacji osób bezrobotnych z terenu Gminy poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i wzrost integracji społecznej mieszkańców, a w rezultacie do zmniejszenia się bezrobocia na terenie Gminy. Dodatkowo organizowane kursy zawodowe, szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy, doradztwo dla osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych tego rodzaju wykluczeniem, spowodują wzrost kwalifikacji oraz wiedzy mieszkańców, którym łatwiej będzie poszukiwać pracę.

Wskazane działania spowodują również wzrost aktywizacji gospodarczej i zawodowej mieszkańców. Cel ten będzie realizowany poprzez m.in. promowanie przedsiębiorczości mieszkańców oraz wsparcie integracji społecznej na rzecz aktywizacji zawodowej, a także poprawę stanu infrastruktury publicznej dla celów rozwoju społeczno-gospodarczego

mieszkańców, co wpisuje się w przedmiotowy projekt.

W celu monitorowania realizacji podstawowych założeń Programu Rewitalizacji w poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki.

Tabela 28 Wskaźniki osiągnięć dla realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023

Wyszczególnienie	Wartość w roku bazowym 2016	Wartość w roku docelowym 2023
<i>Sołectwo Siemoń</i>		
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym uczestniczących programach aktywizacji społecznej</i>	0	25
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	9,55%	6,94
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców</i>	5,98	6,39
<i>Sołectwo Toporzysko</i>		
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym uczestniczących programach aktywizacji społecznej</i>	0	25
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	7,33%	4,97%
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców</i>	10	10,68
<i>Sołectwo Zławieś Wielka</i>		
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym uczestniczących programach aktywizacji społecznej</i>	0	25
<i>Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze</i>	32,08%	23,58
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców</i>	12,02	12,82
<i>Powierzchnia zdegradowana wykorzystana na cele aktywizacji społecznej (ha)</i>	0	0,5832
Wskaźniki LSR		

<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)</i>	0	16
<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie</i>	0	220
<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna</i>	0	140
<i>Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów</i>	0	1 250
<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu</i>	0	16
<i>Liczba wspartych obiektów infrastrukturalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach</i>	0	2

Źródło: Opracowanie własne

9. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 29. Zestawienie projektów rewitalizacyjnych.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Opis projektu							
		Projekt	Typ projektu	Podmioty realizujące projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzania danego projektu)	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Obszar rewitalizacji: SOŁECTWO	CEL REWITALIZACJI: Ożywienie społeczno-gospodarcze gminy Zławieś Wielka								
	Kierunek działań: Wzrost aktywności społecznej mieszkańców gminy, Zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, Ożywienie gospodarcze i poprawa jakości lokalnego rynku pracy								
Sołectwo Zławieś Wielka	Rewitalizacja społeczna sołectwa Zławieś Wielka	Gminne Centrum Aktywności i Społecznej	społeczny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; Gmina Zławieś Wielka	<ul style="list-style-type: none"> -kursy zawodowe -szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy - zajęcia z doradcą zawodowym - zdobywanie lub podnoszenie kompetencji zawodowych 	Zławieś Wielka (teren po byłej bazie SKR)	120 000,00 zł	– Wskaźniki rezultatu: (RPO 11.1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 80 (LSR) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po	Ankiety monitorujące/dane własne

„Program Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023”

								opuszczeniu prac programu: 8 (LSR) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 70 Wskaźnik produktu: (RPO)Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem: 120 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): 8 (LSR) Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów: 1100	
Sołectwo Zławieś Wielka	Rewitalizacja społeczna sołectwa Zławieś Wielka	Kawiarenka senioralna	społeczny	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Razem dla przyszłości”	Zajęcia skierowane do osób starszych z terenu objętego rewitalizacją - aktywne	Zławieś Wielka (teren po byłej bazie SKR)	25 000,00 zł	Liczba uczestników – 25.	Dane własne/ankieta monitorująca

„Program Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023”

				Gmina Zławieś Wielka	spędzanie wolnego czasu - warsztaty rozwijające zainteresowania, - wsparcie psychologiczne				
Sołectwo Zławieś Wielka	Rewitalizacja społeczna sołectwa Zławieś Wielka	Gminne Centrum Aktywności Społecznej	Infrastrukturalny	Gmina Zławieś Wielka	Inwestycja obejmuje teren po byłej bazie SKR na Gminne Centrum Aktywności Społecznej. Zakres planowanych prac obejmuje między innymi: kompleksowy remont budynku i terenu przyległego z dostosowaniem do osób niepełnosprawnych zapewnienie miejsc parkingowych	Zławieś Wielka (teren po byłej bazie SKR)	1 100 000,00 zł	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1	Protokół końcowego odbioru robót

„Program Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023”

Sołectwo Zławieś Wielka	Rewitalizacja społeczna sołectwa Zławieś Wielka	Budowa wiaty	Infrastrukturalny	Gmina Zławieś Wielka	Budowa wiaty drewnianej, która będzie wykorzystywana podczas organizowanych warsztatów i szkoleń m.in. dla seniorów.	Zławieś Wielka (teren po byłej bazie SKR)	30 000,00 zł	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1	Protokół końcowego odbioru robót
Kierunek działań: Zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego									
Sołectwo Toporzysko	Rewitalizacja społeczna sołectwa Toporzysko	Kawiarenka senioralna	społeczny	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Razem dla przyszłości”, Gmina Zławieś Wielka	Zajęcia skierowane do osób starszych z terenu objętego rewitalizacją - aktywne spędzanie wolnego czasu - warsztaty rozwijające zainteresowania, - wsparcie psychologiczne	Toporzysko	25 000,00 zł	– Liczba uczestników – 25	Dane własne/ankieta monitorująca
Sołectwo Toporzysko	Rewitalizacja społeczna sołectwa Toporzysko	Klub pracy	społeczny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gmina Zławieś Wielka	- kursy zawodowe - szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy - zajęcia z doradcą zawodowym - zdobywanie lub	Toporzysko	40 000,00 zł	Wskaźniki rezultatu: (RPO 11.1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 30	Dane własne/ankieta monitorująca

					podnoszenie kompetencji zawodowych, pomoc w zakładaniu własnej działalności gospodarczej			(LSR) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu prac programu: 4 (LSR) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 30 Wskaźnik produktu: (RPO)Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem: 50 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): 4 (LSR) Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanyc	
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

„Program Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023”

									h obszarów: 150
Kierunek działań: Ożywienie gospodarcze i poprawa jakości lokalnego rynku pracy									
Sołectwo Siemoń	Rewitalizacja społeczna sołectwa Siemoń	Klub Pracy	społeczny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gmina Zławieś Wielka	- kursy zawodowe - szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy - zajęcia z doradcą zawodowym - zdobywanie lub podnoszenie kompetencji zawodowych, pomoc w zakładaniu własnej działalności gospodarczej	Świetlica wiejska w Siemoniu.	40 000,00 zł	Wskaźniki rezultatu: (RPO 11.1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 30 (LSR) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu prac programu: 4 (LSR) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 50 Wskaźnik produktu: (RPO) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem: 30 Liczba osób	Dane własne/ankieta monitorująca

„Program Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023”

								zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): 4	
Sołectwo Siemoń	Rewitalizacja społeczna sołectwa Siemoń	Kawiarenka senioralna	społeczny	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Razem dla przyszłości”, Gmina Zławieś Wielka	Zajęcia skierowane do osób starszych z terenu objętego rewitalizacją - aktywne spędzanie wolnego czasu - warsztaty rozwijające zainteresowania, - wsparcie psychologiczne	Świetlica wiejska w Siemoniu	25 000,00 zł	Liczba uczestników – 25	Dane własne/ankieta monitorująca

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupelniające przedsięwzięcie rewitalizacyjne
1	2	3	4
Sołectwo Toporzysko	CEL REWITALIZACJI: Ożywienie społeczno-gospodarcze gminy Zławieś Wielka		
	Kierunek działań: Wzrost aktywności społecznej mieszkańców gminy, Zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, Ożywienie gospodarcze i poprawa jakości lokalnego rynku pracy		
	1	Infrastrukturalny	Przystosowanie przestrzenie do potrzeb społecznych poprzez: Stworzenie altanki – wiaty Zorganizowanie siłowni zewnętrznej; Utwardzenie chodnika, stworzenie miejsc spotkań mieszkańców – montaż ławeczek.

--	--	--	--

10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym PR

Komplementarność projektów rewitalizacyjnych w gminie Zławieś Wielka ma na celu wzmocnienie ich korzystnego oddziaływania. Komplementarność projektów zachowana jest na następujących płaszczyznach:

- komplementarność przestrzenna,
- komplementarność problemowa,
- komplementarność proceduralno – instytucjonalna,
- komplementarność finansowa.

Komplementarność przestrzenna – lokalizacja projektów została dobrana w taki sposób, aby efektywnie wpływać na obszar dotknięty kryzysem. Została zastosowana koncentracja terytorialna projektów, co służyć ma wzajemnemu wzmocnianiu ich oddziaływania.

Komplementarność problemowa – projekty rewitalizacyjne zostały dobrane w taki sposób, aby uzyskać ich wzajemne dopełnianie tematyczne, co sprawia, że realizacja projektów rewitalizacyjnych wpłynie na poprawę sytuacji, na obszarze dotkniętym kryzysem, w kilku zasadniczych aspektach – społecznym, przestrzennie - funkcjonalnym oraz gospodarczym.

Komplementarność finansowa – koszty zaplanowanych w ramach procesów rewitalizacyjnych projektów ponoszone będą ze środków EFRR, EFS oraz środków własnych Gminy Zławieś Wielka. Komplementarność finansowa przedstawiona została szczegółowo w rozdziale 12 PR – Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Plan finansowania stworzony został w oparciu o zasadę jak największej efektywności kosztowej rozumianej jako najkorzystniejszy stosunek realizacji celów względem poniesionych kosztów.

Komplementarność proceduralno – instytucjonalna oznacza, że system zarządzania programem rewitalizacji został opracowany w sposób pozwalający na współpracę i uzupełnianie się działań wszystkich podmiotów zaangażowanych w jego realizację oraz wsparcie ich efektywności, dzięki koordynacji ich prac. Struktura organizacyjna i podział zadań w zakresie zarządzania procesem rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 13 PR - System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa – Gmina Zławieś Wielka, ze względu na swoje uwarunkowania jest gminą wiejską, w perspektywie 2007-2013 działania rewitalizacyjne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego

prowadzone były tylko dla gmin miejskich/miast powyżej pięciu tysięcy mieszkańców. Zatem zgodnie z Zasadami Programowania Przedsięwzięć Rewitalizacyjnych nie zachodzi komplementarność międzyokresowa. Jednakże projekty opisane w rozdziale dziewiątym będą uzupełniać projekty realizowane w ramach polityki spójności 2007-2013 na obszarze Gminy Zławieś Wielka.

Tytuł projektu	Komplementarność	Źródło
Budowa Wiejskiej Świetlicy Integracyjnej w miejscowości Zławieś Wielka	Realizacja działań prospołecznych, zwiększających aktywność społeczną oraz minimalizujących liczebność grup defaworyzowanych. Projekt został zrealizowany w latach 2010-2011	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Remont świetlicy wiejskiej w miejscowości Siemoń	Realizacja działań prospołecznych, zwiększających aktywność społeczną oraz minimalizujących liczebność grup defaworyzowanych. Projekt został zrealizowany w latach 2011-2012	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Budowa centrum sportowego w miejscowości Zławieś Wielka	Realizacja działań prospołecznych, zwiększających aktywność społeczną oraz minimalizujących liczebność grup defaworyzowanych. Projekt został zrealizowany w latach 2009-2011	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji obejmuje społeczność mieszkańców gminy, którzy dzięki swojemu wkładowi uczestniczą w procesie rewitalizacji na wszystkich etapach jego realizacji, czyli:

- programowaniu,
- konsultowaniu,
- wdrażaniu,
- ewaluacji,

a także, odgrywają szczególną rolę w monitorowaniu efektów realizacji założeń Programu Rewitalizacji.

Społeczność osób, których w sposób bezpośredni dotyczyć będą zmiany związane z wprowadzeniem Programu Rewitalizacji i którzy zaproszeni zostali do wzięcia udziału w jego realizacji, to interesariusze rewitalizacji, między którymi należy wymienić w szczególności:

- mieszkańców, użytkowników wieczystych, właścicieli oraz zarządców nieruchomości z obszaru rewitalizacji gminy Zławieś Wielka, czyli sołectw: Toporzysko, Siemoń i Zławieś Wielka,
- pozostałych mieszkańców gminy,
- podmioty gospodarcze działające, lub mające w planach prowadzić działalność w gminie Zławieś Wielka,
- organizacje pozarządowe, koła zainteresowań, stowarzyszenia oraz związki nieformalne działające lub mające zamiar rozpocząć działalność na obszarze rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka,
- Samorząd Gminy oraz organy władzy publicznej.

Samorząd Gminy Zławieś Wielka podjął działania, aby w proces konsultowania Programu Rewitalizacji zaangażować jak najszersze grono beneficjentów, poprzez organizowanie akcji promocyjno – informacyjnej. Wykorzystane kanały dotarcia do interesariuszy to:

- plakaty w Urzędzie Gminy oraz głównych punktach na terenie gminy,
- ogłoszenie na stronie internetowej,
- informacja w prasie lokalnej,
- system powiadamiania SISMS.

Zorganizowane przez Samorząd Gminy spotkania z interesariuszami, oprócz funkcji

informującej o przebiegu prac, miały na celu zbieranie uwag oraz propozycji zmian względem proponowanych zapisów (np. diagnozy, wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji) oraz planów dotyczących możliwych do zrealizowania projektów. Wykorzystano następujące formy włączenia społecznego:

- dyskusja,
- warsztaty,
- możliwość zgłaszania uwag pisemnych,
- zbieranie uwag ustnych.

Proces konsultacji podzielony został na trzy etapy, związane z potrzebą poczynienia ustaleń odnośnie trzech bloków tematycznych:

- diagnoza problemów i potencjału gminy Zławieś Wielka; wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz jego delimitacja – obszar rewitalizacji; wstępne określenie kierunków działań rewitalizacyjnych,
- konsultowanie Programu Rewitalizacji dla gminy Zławieś Wielka,
- określenie zasad powołania oraz działania Zespołu ds. opracowania Programu Rewitalizacji.

Podczas wszystkich etapów konsultacji, z których każdy trwał minimum 21 dni, uruchomiona została możliwość elektronicznego zgłaszania uwag, dotyczących konsultowanego zagadnienia oraz wypełnienia ankiety. Podczas wszystkich etapów konsultacji prowadzona była również ocena samego procesu prowadzenia konsultacji.

Zdjęcie 3. Ogłoszenie o konsultacjach społecznych na stronie Urzędu Gminy Zławieś Wielka

Źródło: www.zlawies.pl

Po przyjęciu Programu Rewitalizacji dla Gminy Zławieś Wielka na lata 2016- 2023 prace dotyczące partycypacji społecznej nie zostają zakończone. Najpóźniej 2 miesiące po uchwaleniu niniejszego dokumentu zostaną ustalone przez wójta Gminy Zławieś Wielka zasady powołania i funkcjonowania Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji (ZRPR).

W trakcie realizacji założeń Programu Rewitalizacji dla Gminy Zławieś Wielka przewiduje się partycypację mieszkańców m.in. za pomocą opisanego powyżej organu, którym będzie Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji. Jednakże, aby zwiększyć efektywność realizacji projektów miękkich do realizacji projektów włączono Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Razem dla przyszłości”.

W zespole zapewniony jest udział przedstawicieli różnych grup interesariuszy. Wybór kandydatów odbędzie się pod nadzorem władz Gminy, na specjalnym spotkaniu elekcyjnym, na którym zasadą większości głosów wyłoniony zostanie skład ZRPR, którego rola zostanie omówiona w rozdziale 14 niniejszego dokumentu.

12. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

„Program Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023”

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt	Typ projektu	Przedsięwzięcie	Podmiot/y realizujące projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	Zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFFR	EFS	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sołectwo Zławieś Wielka	2019-2020	1.Gminne Centrum Aktywności Społecznej	Społeczny	Rewitalizacja społeczna sołectwa Zławieś Wielka	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; Gmina Zławieś Wielka	120 000,00	85	102 000,00		102 000,00	18 000,00		11.1		
Sołectwo Zławieś Wielka	2021-2023	2.Kawiarenka senioralna	Społeczny	Rewitalizacja społeczna sołectwa Zławieś Wielka	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Razem dla przyszłości, Gmina Zławieś Wielka	25 000,00	90	22 500,00			22 500,00	2 500,00			

„Program Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023”

Sołectwo Zławieś Wielka	2019-2021	3.Gminne Centrum Aktywności Społecznej	Infrastrukturalny	Rewitalizacja społeczna sołectwa Zławieś Wielka	Gmina Zławieś Wielka	1 100 000,00	85	935 000,00			165 000,00		7.1		1,2
Sołectwo Zławieś Wielka	2018-2019	4.Budowa wiaty	Infrastrukturalny	Rewitalizacja społeczna sołectwa Zławieś Wielka	Gmina Zławieś Wielka	30 000,00					30 000,00 (Fundusz Sołecki)				
Sołectwo Toporzysko	2019-2021	5.Kawiarenka senioralna	Społeczny	Rewitalizacja społeczna sołectwa Zławieś Wielka	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Razem dla przyszłości”; Gmina Zławieś Wielka	25 000,00	90	22 500,00				2 500,00			
Sołectwo Toporzysko	2019-2021	6.Klub pracy	Społeczny	Rewitalizacja społeczna sołectwa Zławieś Wielka	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gmina Zławieś Wielka	40 000,00	85	34 000,00		34 000,00	6 000,00		11.1		

„Program Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023”

Sołectwo Siemoch	2019-2021	7.Klub pracy	Społeczny	Rewitalizacja społeczna sołectwa Zławieś Wielka	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gmina Zławieś Wielka	40 00000	85	34 000,00	34 000,00	6 000,00	11.1			
Sołectwo Siemoch	2019-2021	8.Kawiarenka senioralna	Społeczny	Rewitalizacja społeczna sołectwa Zławieś Wielka	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych “Razem dla przyszłości”; Gmina Zławieś Wielka	25 000,00	85	22 500,00		22 500,00	2 500,00			

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcie rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania				
					Środki publiczne			Środki prywatne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Sołectwo Toporzysko	1	Infrastrukturalny	Zagospodarowanie przestrzenie	27 000	27 000,00	Fundusz sołecki			

13. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Zarządzanie procesem rewitalizacji zaplanowane zostało z uwzględnieniem zasady komplementarności proceduralno – instytucjonalnej.

W fazie opracowywania Programu Rewitalizacji powołany został Zespół ds. opracowania Programu Rewitalizacji, którego pracami kierował wójt gminy Zławieś Wielka. Zespół ten zostanie rozwiązany z chwilą ostatecznego przyjęcia Programu Rewitalizacji Gminy.

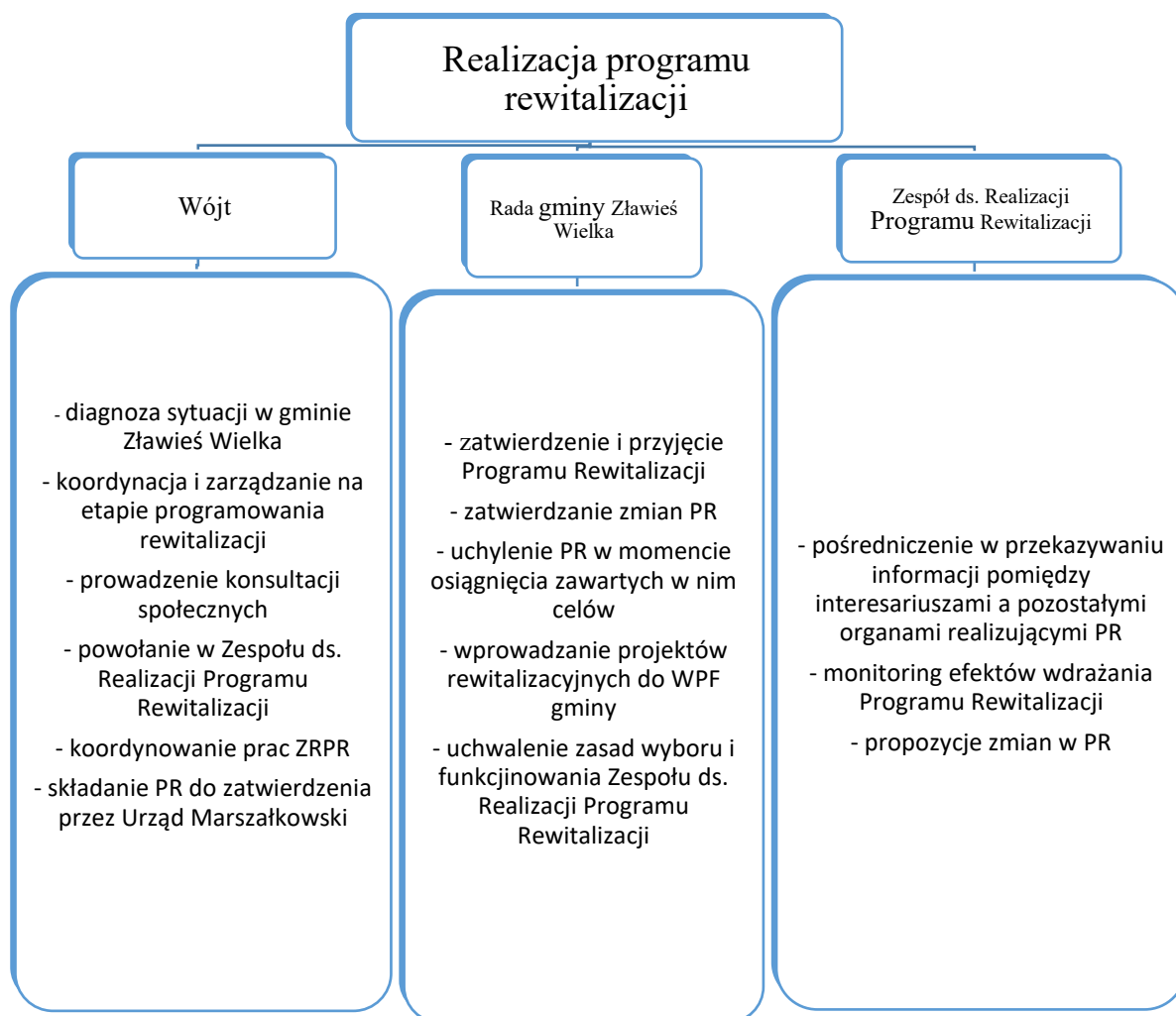
Realizacja projektu pod względem instytucjonalnym prowadzona będzie przez następujące podmioty:

- Wójt gminy Zławieś Wielka,
- Rada gminy Zławieś Wielka,
- Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji (ZRPR).

Koordinowaniem działań tych podmiotów zajmował się będzie wójt gminy Zławieś Wielka, oraz wyznaczony pracownik Urzędu Gminy – asystent koordynatora. Do zadań asystenta koordynatora należało będzie przede wszystkim wsparcie współpracy pomiędzy poszczególnymi jednostkami odpowiedzialnymi za proces rewitalizacji oraz zadania polegające na:

- organizowaniu promocji i informacji związanej z Programem Rewitalizacji,
- opracowanie systemu sprawozdawczości oraz realizacja zadań z nią związanych,
- udział w nadzorowaniu przebiegu wdrażania PR poprzez okresowe wizyty w miejscach realizacji,
- projektowanie aktualizacji PR,
- pozyskiwanie funduszy na realizację poprzez przygotowywanie i składanie wniosków.

Schemat 1. Obowiązki podmiotów wchodzących w skład systemu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji w Gminie Zławieś Wielka

Tabela 30. Realizacja Programu Rewitalizacji - harmonogram

Działania/rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Opracowywanie Programu Rewitalizacji								
Konsultowanie PR								
Informacja i promocja								
Wdrażanie PR – projekty „miękkie”								
Wdrażanie PR – projekty „twarde”								
Monitoring PR								
Ewaluacja PR								

Źródło: Opracowanie własne

okresu jego realizacji (sprawozdanie – ocena – aktualizacja), a także pełnił funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji zostaną określone przez Wójta Gminy Zławieś Wielka w drodze zarządzenia najpóźniej w ciągu 2 miesięcy od uchwalenia PR, w oparciu m.in. o wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Sposób wyłaniania członków ZPR - zgłoszeni kandydaci, spełniający ustalone wymogi, wybierani będą większością głosów na zapowiedzianym spotkaniu elekcyjnym (współdecydowanie).

Realizacja/wdrażanie PR i jego bieżące monitorowanie/ewaluacja będzie się odbywać minimum raz na 2 lata przy udziale interesariuszy z wszystkich grup (w tym osób/podmiotów, korzystających ze wsparcia/projektów w ramach PR, w sposób:

1. pośredni - poprzez opracowanie i opiniowanie przez ZRPR raportów z monitoringu/ewaluacji wdrażania PR i udział ZRPR w wypracowywaniu optymalnych przedsięwzięć naprawczych/usprawniających wdrażanie PR,
2. bezpośredni - poprzez:
 - aktywny udział w realizacji projektów w ramach PR,
 - udział w badaniach dotyczących wdrażania PR (badania ciągłe i badania okresowe).

Głównym celem monitoringu jest dbałość o efektywność przebiegu całości procesu z uwzględnieniem realizacji założonych celów. Dlatego proces monitoringu przebiegać będzie wieloetapowo, w podziale na kilka głównych kategorii. Na poniższym rysunku zaprezentowano dwie formy monitoringu, które zostaną wykorzystane w całym okresie realizacji Programu Rewitalizacji.

Rysunek 2. Formy monitoringu Programu Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023

Źródło: Opracowanie własne

Podmiot odpowiedzialny za monitoring

Do prac związanych z monitoringiem, zarówno finansowym, jaki i rzeczowym powołano Zespół do Spraw Realizacji Programu Rewitalizacji. Główną rolą tego zespołu, będzie tworzenie sprawozdań oraz dokonywanie cyklicznej oceny postępów realizacji i osiągnięcia wskaźników przez kolejne realizowane projekty.

Częstotliwość pomiarów

Zgodnie z zapisami *Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*, Gmina Zławieś Wielka będzie dostarczała do Instytucji Zarządzającej Regionalny RPO sprawozdania w zakresie efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych w oparciu o aktualne dane dotyczące kryteriów stanu kryzysowego, na podstawie których wyodrębniono obszar rewitalizacji minimum raz na dwa lata. Poza tym Gmina będzie przedstawiać, sprawozdania z osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu określonych działań/poddziałań RPO WK-P w okresach kwartalnych.

Sposób pozyskiwania danych

Dane wchodzące w skład sprawozdań tworzonych w ramach monitoringu rzeczowego oraz finansowego będą zbierane analogicznie do danych wykorzystanych w procesie delimitacji obszaru rewitalizacji. Dane monitoringu finansowego wchodzącego w skład sprawozdań co dwa lata, będą bazować na podstawie kosztorysów powykonawczych. Część obejmująca monitoring rzeczowy będzie opierać się na danych ze stron Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Toruniu, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złejwsi wielkiej oraz Urzędu Gminy Zławieś Wielka.

Sprawozdawczość

Podstawą monitoringu będą sprawozdania tworzone przez Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka . Będą one bazować na analizie realizacji założeń finansowych określonych dokładnie w rozdziale 13. *Szacunkowe ramy finansowe*, oraz realizacji założeń rzeczowych polegających na badaniu mierników sytuacji kryzysowych wykorzystanych w procesie delimitacji i wskaźnikach opisanych w rozdziale 8. *Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk*.

Poniżej załączono tabelę dotyczącą wskaźników wykorzystanych do monitoringu założeń Programu Rewitalizacji.

Wyszczególnienie	Wartość w roku bazowym 2016	Wartość w roku docelowym 2023
<i>Sołectwo Siemoń</i>		
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym uczestniczących programach aktywizacji społecznej</i>	0	25
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	9,55%	6,94
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców</i>	5,98	6,39
<i>Sołectwo Toporzysko</i>		
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym uczestniczących programach aktywizacji społecznej</i>	0	25
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	7,33%	4,97%
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców</i>	10	10,68
<i>Sołectwo Zławieś Wielka</i>		
<i>Liczba osób w wieku poprodukcyjnym uczestniczących programach aktywizacji społecznej</i>	0	25
<i>Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze</i>	32,08%	23,58
<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców</i>	12,02	12,82
<i>Powierzchnia zdegradowana wykorzystana na cele aktywizacji społecznej (ha)</i>	0	0,5832
<i>Wskaźniki LSR</i>		
<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)</i>	0	16
<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie</i>	0	220

<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna</i>	0	140
<i>Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów</i>	0	1 250
<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu</i>	0	16
<i>Liczba wspartych obiektów infrastrukturalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach</i>	0	2

Zmiany/aktualizacja Programu Rewitalizacji

Zmiana założeń Programu Rewitalizacji lub aktualizacja dokumentu, jest narzędziem wspomagającym twórców Programu, oraz jego beneficjentów w celu zrealizowania założeń dokumentu. Wszelkie zmiany/aktualizacje będą następowały po ocenie sprawozdań przygotowywanych co dwa lata. Decyzja dotycząca aktualizacji programu zostanie podjęta przez członków Zespołu ds. Realizacji Programu Realizacji, gdy:

- taką decyzję podejmie Wójt Gminy Zławieś Wielka – główny koordynator;
- decyzja zostanie podjęta przez 2/3 członków Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji;
- min. 250 przedstawicieli obszaru rewitalizacji wyjdzie z inicjatywą dotyczącą aktualizacji Programu Rewitalizacji.

Załącznik 1: Podsumowanie badania ankietowego mieszkańców Gminy Zławieś Wielka

ETAP I. DIAGNOZOWANIE I WYZNACZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I PROPOZYCJI

OBSZARU REWITALIZACJI

Respondentów wybrało odpowiedź (%)	1. Proszę wskazać max. 5 najważniejszych silnych stron Gminy Zławieś Wielka (potencjał):
79	Duża atrakcyjność gminy dla osób pracujących w Bydgoszczy i Toruniu
21	Dodatnie saldo migracji ludności
100	Dobre położenie geograficzne pomiędzy największymi miastami regionu i przy drodze krajowej nr 80
0	Stosunkowo niski poziom bezrobocia
0	Niski na tle regionu odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej
50	Bogactwo historyczno-kulturowe regionu
7	Sprawne działanie organizacji pozarządowych
0	Inne

Respondentów wybrało odpowiedź %	2. Proszę wskazać max. 5 największych słabości Gminy Zławieś Wielka (problemy):
14	Utrudniony dostęp kobiet do rynku pracy
36	Brak zorganizowanych form opieki dla osób starszych i mechanizmów ich aktywizacji
14	Wzrost przestępczości
64	Mała atrakcyjność gminy dla osób młodych (brak oferty spędzania wolnego czasu, mała atrakcyjność lokalnego rynku pracy)
14	Problem stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej
29	Niedostateczna względem potrzeb ilość placówek wychowania przedszkolnego
14	Brak lub niska skuteczność systemów wsparcia grup marginalizowanych
43	Alkoholizm – społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu i brak świadomości w zakresie profilaktyki i leczenia uzależnień
14	Inne: brak boiska do piłki nożnej w Czarnowie, brak gazociągu, brak dostępu do komunikacji podmiejskiej brak wsparcia przedsiębiorczości

Respondentów wybrało odpowiedź (%)	3. Proszę wskazać max. 5 najważniejszych szans dla Gminy Zławieś Wielka:
57	Wzrost atrakcyjności osiedleńczej gminy
36	Wzrost poziomu kapitału społecznego
36	Rewitalizacja terenów zdegradowanych
64	Możliwość pozyskania znacznych środków z UE na potrzeby lokalnego rozwoju
43	Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy
0	Wzrost atrakcyjności osiedleńczej gminy
50	Zwiększająca się liczba mieszkańców gminy
29	Rosnąca świadomość ekologiczna
36	Poprawa jakości rynku pracy
36	Rozwój sieci internetowej
0	Inne

Respondentów wybrało odpowiedź (%)	4. Proszę wskazać max. 5 najważniejszych zagrożeń dla Gminy Zławieś Wielka:
21	Starzenie się społeczeństwa
50	Odływ młodzieży z gminy
36	Wykluczenie z życia społecznego osób starszych, bezrobotnych i niepełnosprawnych
57	Wzrost patologicznych zachowań wśród młodzieży (przestępczość, sięganie po używki)
14	Drenaż kapitału społecznego przez duże miasta
36	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego
7	Inne: powodzie

Respondentów wybrało odpowiedź (%)	6. Do której z poniższych grup Pan/Pani należy?:
93	Mieszkaniec Gminy
	Nie podano lokalizacji 21%
	Czarne Błoto 43%
	Czarnowo 14%
	Zławieś Wielka 14%
29	Właściciel/użytkownik wieczysty/zarządzający nieruchomością w Gminie?
	Czarne Błoto 21%
	Czarnowo 7%
0	Osoba prowadząca działalność gospodarczą w Gminie, w tym rolnik

0	Osoba planująca prowadzenie działalności gospodarczej w Gminie, w tym rolnik
0	Osoba prowadząca działalność społeczną w Gminie
7	Osoba planująca prowadzenie działalności społecznej w Gminie Zławieś Wielka
0	Osoba reprezentująca jednostkę samorządu terytorialnego/organ władzy publicznej?
0	Żadna z powyższych

Respondentów wybrało odpowiedź (%)	7. Proszę podać swoją płeć:
50	Kobieta
50	Mężczyzna

8. Średnia wieku ankietowanych (spośród osób, które podały swój wiek)
51

Respondentów wybrało odpowiedź (%)	9. Skąd chciał(a)by Pan(i) czerpać informacje o programie rewitalizacji i działaniach związanych z opracowaniem tego programu? [można wskazać więcej niż 1 odpowiedź]
71	Spotkania osobiste
14	Telewizja
7	Radio
21	Prasa
57	Strony WWW
36	Poczta elektroniczna
14	Poczta tradycyjna
36	Słupy/tablice ogłoszeniowe
7	Inna forma, która?: Social media

Respondentów wybrało odpowiedź (%)	1. Jak ocenia Pani/Pan prowadzone na potrzebę programu rewitalizacji konsultacje społeczne?
0	1 – bardzo źle
7	2
21	3
36	4
14	5 – bardzo dobrze
0	brak odpowiedzi

11. Co zmienił(a)by Pani/Pan w prowadzonych na potrzeby programu rewitalizacji konsultacjach społecznych?

Więcej informacji dla mieszkańców

ETAP II. OPRACOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI oraz ETAP III. USTALENIE ZASAD POWOŁANIA I FUNKCJONOWANIA ZESPOŁU DS. REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Respondentó w wybrało odpowiedź (%)	1. Czy Pani/Pan zgadza się z wyznaczonym obszarem zdegradowanym na terenie Gminy, który obejmuje: sołectwa Zławieś Wielka, Cegielnik, Cichoradz, Czarnowo, Gutowo, Łążyn, Pędzewo, Rzęczkowo, Siemoń, Skłudzewo, Toporzysko i Zarośle Cienkie
95,7	TAK
4,3	NIE (uzasadnienie) - proponowany inny wybór wskaźników

Respondentó w wybrało odpowiedź (%)	2. Czy Pani/Pan zgadza się z wyznaczonym obszarem rewitalizacji na terenie Gminy, który obejmuje sołectwa: Siemoń, Zarośle Cienkie i Zławieś Wielka.
95,7	TAK
4,3	NIE - przy wyborze innych wskaźników obszar zdegradowany objąłby inne sołectwa

Respondentó w wybrało odpowiedź (%)	3. Czy Pani/Pan zgadza się z wyznaczonym celem głównym, który brzmi: „Ożywienie społeczno-gospodarcze gminy Zławieś Wielka”:
--	---

100,0	TAK
0,0	NIE (uzasadnienie)

Respondentó w wybrało odpowieź (%)	4. Czy Pani/Pan zgadza się z następującymi proponowanymi działaniami rewitalizacyjnymi: a) Utworzenie Gminnego Centrum Aktywności Społecznej (na terenie dawnej bazy Spółdzielni Kótek Rolniczych w Złejwsi Wielkiej) – stworzenie stanowisk komputerowych wraz z udostępnieniem bezpłatnego Internetu b) Prowadzenie zajęć przez animatorów, doradztwo dla osób wykluczonych społecznie, spotkania NGO (w CAS w Złejwsi Wielkiej) c) Utworzenie po 3 stanowisk komputerowych w świetlicach w Siemoniu i Zaroślu Cienkim d) Prowadzenie zajęć informatycznych przez animatorów kultury w Siemoniu i Zaroślu Cienkim
91,3	TAK
4,3	NIE - zaproponowane projekty nie przyczynią się do realizacji celu „ożywienie społeczno – gospodarcze”. Należy bardziej zaakcentować wspieranie przedsiębiorczości

Respondentó w wybrało odpowieź (%)	5. W jaki sposób powinni być wybierani członkowie Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji
21,7	spotkanie elekcyjne
47,8	głosowanie online
13,0	głosowanie na kartach wyborczych w wyznaczonym punkcie
13,0	inne ...

Respondentó w wybrało odpowieź (%)	6. Jakie grupy powinny reprezentować osoby wchodzący w skład Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji
65,2	organizacje społeczne
39,1	przedsiębiorców
78,3	mieszkańców
39,1	władze samorządowe
8,7	inne ...

Respondentó w wybrało	7. Ile osób powinien liczyć Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji
----------------------------------	---

odpowieź (%)	
0	3 - 4 osoby
56,5	5 - 6 osób
26,1	7 - 8 osób
13,0	9-10 osób
0	więcej

Respondentó w wybrało odpowieź (%)	8. Ile lat powinna trwać kadencja Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji
4,3	rok
13,0	2 lata
65,2	4 lata
8,7	więcej

Respondentó w wybrało odpowieź (%)	9. Do której z poniższych grup Pan/Pani należy?:
56,5	Mieszkaniec Gminy Zławieś Wielka 18,2% Zławieś Mała 9% Łążyn 18,2% Siemoń 18,2% Rzęczkowo 4,5% Toporzysko 4,5% Czarnowo 4,5% Rzęczkowo 4,5% Skłudzewo 4,5% Stary Toruń 4,5%
13,0	Właściciel/użytkownik wieczysty/zarządzający nieruchomością w Gminie
0	Osoba prowadząca działalność gospodarczą w Gminie, w tym rolnik
0	Osoba planująca prowadzenie działalności gospodarczej w Gminie, w tym rolnik
4,3	Osoba prowadząca działalność społeczną w Gminie
0	Osoba planująca prowadzenie działalności społecznej w Gminie
13,0	Osoba reprezentująca jednostkę samorządu terytorialnego/organ władzy publicznej
0	Żadna z powyższych

Respondentów wybrało odpowiedź (%)		10. Proszę podać swoją płeć:
69,6	K	
26,1	M	

11. Proszę podać swój wiek:	
[liczba ukończonych lat]	42

Respondentów wybrało odpowiedź (%)	12. Skąd chciał(a)by Pan(i) czerpać informacje o programie rewitalizacji i działaniach związanych z opracowaniem tego programu?
30,4	Spotkania osobiste
0	Telewizja
0	Radio
17,4	Prasa
87,0	Strony WWW
13,0	Poczta elektroniczna
4,3	Poczta tradycyjna
13,0	Słupy/tablice ogłoszeniowe
4,3	Inna forma? Facebook 4,3%

Respondentów wybrało odpowiedź (%)	13. Jak ocenia Pani/Pan prowadzone na potrzebę programu rewitalizacji konsultacje społeczne?
0	1 – bardzo źle
17,4	2
21,7	3
13,0	4
34,8	5 – bardzo dobrze

14. Co zmienił(a)by Pani/Pan w prowadzonych na potrzeby programu rewitalizacji konsultacjach społecznych?	
organizacja spotkań konsultacyjnych po 17 tej	
organizacja spotkań w kilku sołectwach	

Spis tabel

Tabela 1. Bezrobotni zarejestrowani według płci na terenie Gminy Zławieś Wielka w latach 2010-2015	11
Tabela 2. Liczba korzystających ze świadczeń rodzinnych na dzieci w wieku do lat 17 na terenie Gminy Zławieś Wielka	11
Tabela 3. Wskaźnik nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tysięcy ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Zławieś Wielka w latach 2010-2015	12
Tabela 4. Analiza wskaźników dla sołectwa Cegielnik.....	15
Tabela 5. Analiza wskaźników dla sołectwa Cichoradz	16
Tabela 6. Analiza wskaźników dla sołectwa Czarne Błoto	17
Tabela 7. Analiza wskaźników dla sołectwa Czarnowo	18
Tabela 8. Analiza wskaźników dla Sołectw Górsk.....	20
Tabela 9. Analiza wskaźników dla sołectwa Gutowo.....	21
Tabela 10. Analiza wskaźników dla sołectwa Łążyn	22
Tabela 11. Analiza wskaźników dla sołectwa Przysiek (Błotka)	23
Tabela 12. Analiza wskaźników dla sołectwa Pędzewo	25
Tabela 13. Analiza wskaźników dla sołectwa Rozgarty.....	26
Tabela 14. Analiza wskaźników dla sołectwa Rzęczkowo.....	27
Tabela 15. Analiza wskaźników dla sołectwa Siemoń	28
Tabela 16. Analiza wskaźników dla sołectwa Skłudzewo (Gierkowo).....	29
Tabela 17. Analiza wskaźników dla sołectwa Stary Toruń.....	30
Tabela 18. Analiza wskaźników dla sołectwa Toporzysko.....	31
Tabela 19. Analiza wskaźników dla sołectwa Zarośle Cienkie	32
Tabela 20. Analiza wskaźników dla sołectwa Zławieś Mała	34
Tabela 21. Analiza wskaźników dla sołectwa Zławieś Wielka	35
Tabela 22 Zaawansowanie procesu starzenia się ludności w sołectwach Toporzysko, Siemoń i Zławieś Wielka.....	45
Tabela 23 Problemy rynku pracy w sołectwach Toporzysko Siemoń i Zławieś Wielka	47
Tabela 24 Samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych w sołectwach Toporzysko, Siemoń i Zławieś Wielka	49

Tabela 25 Liczba interwencji policji w zakresie naruszenia miru i porządku oraz przestępstw kryminalnych na obszarze rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka	50
Tabela 26 Klasa jakości powietrza z uwzględnieniem zanieczyszczeń powietrza dla ochrony zdrowia ludzi.....	53
Tabela 27 Analiza SWOT - obszar rewitalizacji	58
Tabela 28 Wskaźniki osiągnięć dla realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Zławieś Wielka na lata 2016-2023.....	63
Tabela 29. Zestawienie projektów rewitalizacyjnych.....	65
Tabela 30. Realizacja Programu Rewitalizacji - harmonogram	84

Spis map i fotografii

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Zławieś Wielka na terenie województwa kujawsko-pomorskiego oraz powiatu toruńskiego	8
Mapa 2. Obszar zdegradowany Gminy Zławieś Wielka	39
Mapa 3. Obszar rewitalizacji na terenie gminy Zławieś Wielka.....	43
Zdjęcie 1. Dawna baza pojazdów SKR	56
Zdjęcie 2. Dawna baza pojazdów SKR.....	57
Zdjęcie 3. Ogłoszenie o konsultacjach społecznych na stronie Urzędu Gminy Zławieś Wielka	77